

Anledninger at formode en god Års-værl.

1:mo,) Det skæle være Åkermån undertiden nødgaa med flada færa deras Åter i før mycken wåta, så behöfde wi ej uppafsa torr wäder till mer än de fyra færaes plögande för sådden, som flota utgåra ryggen af hwarje færa: och är det, i anseende till de öfrige fyra fæ-
rarne, lika mycket, om wäderseken är torr eller wät.

2:do,) Kunne wi utan någon olägenhet så i wätwäder.

3:to,) Som wi skilpe tillhopa fyra færar der som säden kemmer at stå, så titerde wid honom dubbelt så mycken nåring som annars.

4:to,) Emot det wanliga bruket, släppe wi hwart och et korn lika djupt i jorden, så at ej många korn kunna gå förlorade.

5:to,) Förmedels det upbrukandet, som sker näst för wintren, förwaras de unge plantorne mot frost och wåta.

6:to,) Om jorden efter sådden smånigom sätter sig, och blifwer dag ifrån dag mera bård för de spåde rötterne at genomtränga, ju mera deras behof tillwäxer: så förebygg wi denna olägenhet, ty medels at wi updrö och fördelt jorden, så mycket som sig göra låter.

7:mo,) Ju flere plantor, ju mera behöfwe luftens fria spelrum, till at gifwa dem trefnad och beförbra utdunstningen, och ju mera tärwa de at hiuta solskenet: efter wanliga sättet sker ju st mederwärdet häraf: derimot, hwad som säd efter det nya sättet, slutar båda dessa förmoner utan något hinder.

8:vo,) Dags kunna ej göra oss särdeles flada, och wi önske at de må hiuta fort up, på det wi måge komma så at utöda dem.

9:no,) Wärlt plögande är mycket jämnare fördelt, än efter det wanliga sättet: ifrån berg-
felen intill des sådden är till ända, baswa Åkermån icke tid at slåa, hwaremot det nya bruket, under samma tid, kräwer et måttligt arbete: och som man bittidare sätter handen till plojen och lyctar senare, är naturligt, at man hinnet göra både mera och dugligare arbete.

10:mo,) Anskönt wi utså ej så många korn, öke wi dock, förmedels det stitiga upbrukand-
et, pipornes antal å hwarje rot ifrån 1, 2, 3, eller 4, till 10, 15, 20, 30, och äfwen det utlöwer i rätt goda år: der till med hinna måst alle laggarne at gå i or, hwilket efter wanlig skänning ej händer firtse delen af plantorne som uprinna: här till kommer, at aren nödwändigt bli-
wa längre och kornen större: de längste aren, jag såg år 1752, hade 6 tumes längd; men så långa woro de medelmättige aren uppå et annat anstält försök, som jag sedt, och har der fun-
nit et or 8 tum långt. Aren huro gemenligen 50 korn. Hr. Lurl talar ock om et 8 tumes långt or, och försäkrar sig baswa funnit ända till 109 korn i et toda or: han ger ut för helt wist, at om man tager för hand en göpning af hans såd, och en göpning af den bästa wanliga såd, skal den förra wäga dubbelt så mycket som den senare.

Åf alla dessa anmärkingar följer, det man har meta skal at wänta en god gröda of et li-
kt antal wäl hälsne plantor, än af en stor myckenhet utswultne, eller åtminstone otillräckligen
närde plantor.

(Fortsättning härnäst.)

Meteorologiske Observationer.

Nov.	Kl. 8. f. m.				Kl. 2. e. m.				Kl. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
29. d	25:78	7. u.	NW.	- klart.	25:78	5. u.	NW.	- klart.	25:93	8. u.		- multt.
30. d	25:72	8. u.	S.	1 multt.	25:33	2. u.	N.	3 ind.	25:25	3. u.		3 multt.
1. d	25:0	2. d.	W.	3 rågn.	24:97	5. d.	W.	2 multt.	24:90	3. d.		1 multt.
2. d	24:98	o.	W.	- klart.	24:95	3. d.	W.	- klart.	24:90	2. d.		- klart.
3. d	24:68	1. d.	NW.	- multt.	24:68	o.	NW.	- multt.	24:73	o.		- klart.
4. d	24:75	1. u.	N.	- multt.	24:79	o.	N.	- multt.	24:90	3. u.		1 klart.
5. d	24:98	4. u.	NW.	- multt.	25:0	3. u.	NW.	- klart.	25:8	3. u.		1 ind.

ANNO 1760 d. 6 December.

Politie- och Commercie-Sidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Seljande Resande äro nyligen ankomne:

Platenant Eld, log. i huset N:o 17 wid Stadsgården. — Jägmästaren Falkenbäck, log. på Salen wid Herins gatan. — Secretären Brodman från Norrsköring, log. i huset N:o 109 wid Gåfvelgrändan och Clerkektion. — Ademan Emmertz, log. i huset N:o 112 wid lilla Niggatan. — Fältscher Roudet, log. hos Längjutaren Swahn i Gref. Serilla huset. — Wiscullanten Kuren från Roslagen, log. i huset N:o 37 wid Regeringsgatan. — Caspar Wackerling från Cowisa, log. i huset N:o 35 wid Grynjutare gränden. — Inspecter Nyman, log. i Skinnslåren, Norwenskiöld's hus wid St. Clara Östra Kyckogata. — Sadelmalaren Volkantz och Smeden Smartz från Cowisa, log. i huset N:o 193 wid Wäskers gatan. — Hofflagaren Wähl från Wiga, log. i huset N:o 66 wid Nöbregatan. — Berichten Embroth från Hamburg, log. hos Hofarens Hintz wid Stortorget.

I Stockholm äro ifrån den 22 November till den 29 dito dödde: 26 Gåfvelbarn, 18 Glickebarn, Wigde 20 Par, samt begravnne 29 gamla Personer, och 57 Barn. (o) Utmärker at ingen Förteckning ifrån den Församlingen infommit.

De gamle Personer äro dödde: 3 af Håll och Ring, 2 af Wattusot, 2 af Hetsig siska, 4 af Slag, 8 af Lungot, 2 af Sumpasion, 3 af Alderdom, 1 af Koppot, 2 af Dangiswen siska, 1 af Blodförtning, 2 af Diarthe. De 57 Barnen äro dödde: 1 af Wattusot, 32 af Koppot, 1 af Lungsot, 3 af Hetsigsiska, 16 af Slag, 2 af Dangiswen siska, 1 af Wrosl siska, 1 af Lätsten.

Namnen på de dödde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Primarie Riddmästaren Johan Blocks Enka 60 år gl. — 4 Barn. — (St. Clara) Handelsman Johan Eleberg. — Tobaks Fabriqueuren Jacob Mejer. — Mätaren Eric Grönberg. — Bod. Wäntinen Eric Widman. — Pigan Anna Persdotter 66 år gl. — 4 Barn. — (St. Jacob) 2 Barn. — (Riddareh.) Stenbyggare Gesällen Lundgren. — Skryppare Enkan Caisa Wolff 67 år gl. — (Tylka Förs.) 5 Barn. — (St. Maria) Akaten Peter Kiemberg. — Pigan Stina Persdotter. — 8 Barn. — (St. Catharina) Brucks Inspectoren Casin. — Kammararen Peter Hult 62 år gl. — Källarmästare hustrun Quoit Dujwa. — Bryggare Enkan Maria 77 år gl. — Lands. Kisealen Conrad Warenbergs hustru. — Enkan Kriwig 61 år gl. — Jungfru Charlotta Denou. — Bryggaren Isåke Borekman. — Enkan Brita Johansdotter. — 15 Barn. — (Kongsholmen) (o) (Ladugårsländ.) Enkan Margareta Rode 82 år gl. — Timmerman Peter Möllers hustru. — Wingsperson Johanna Persdotter. — 7 Barn. — (St. Olof) Jungfru Maria Lundquist. — Trättördrängen Jan Lövblug. — Skluberedaren Hans Jochim Fos. — Strådsdaren Jan Hyllings Enka 63 år gl. — 7 Barn. — (St. Johannes) 2 Barn. — (Barnduset) 2 Barn. — (Danviks Förs.) Trågårdsmästaren Lars Hellsberg 84 år gl. — 3 Barn. — (Skepsk.) 2 Barn. — (Påfsewårdske Reg:et) — (Sabbatsbergs Kattighus) Enkan Anna Berg 64 år gl. — dito Anna Lundgren.

Utskillige Fungidresser.

Om någon har Brand- och Försäkrings Brisivet i sin wård på gården wid Regeringsgatan och Norrmalm, uti Qwarteret Österbotten N:o 42, daterat den 6 November 1747, på 12 års tid afscuerad till 7250 daler löp:mynt, han gifre så wäl och gifwe det tillänna uti Brand- och Försäkrings Contoiret, emedan ingen annan än rätta ägaten kan sig deraf betlena.

Churwäls Direction wid Adelfors Koppotwærks Lotterie, tilbehrene påmint inntagwarne af de gamla Lotsedlarna, at dem uti Lotteri-Contoiret på Kongl. Middarholmen emot nya omby:te, äro likwäl ännu sdrere delen utelöpnade; hwilket förorsakar at denna första Dragning: Lot: minen ej kunnat förfortas. Ty behagade de som hafwa några gamla Lot: Sedlar, dem med sdriska omby:ta; och komma enligt Plan denna första dragningen at ertbart gå för sig den 16 December, uti Kongl. Wetenskaps Academiens rum på Riddarhuset, och der wid 1000 dal. löp:mynts wte til Primurere Wårnhuset; samt sinnes Lotter å de wämlige ställen emot Contant betalning deref trycke anslag finnes utsatte.

På Wermdön är en Herrgård till salu; bestående af 2:ne Fjälst hemman, med tillräcklig Åker och ång, fullkomlig Kog, samt 20 stycken boimar i Sjöen, jemte godt färgare ställe och fiskewatn; hwilket under rättelse erhålles hos Hofflagaren Robt på normaln wid Vackare torget. För rätta ågaren är den 25 sidst. Octobr. förtommen en af Bruks Patron Gabriel Elmme & Herrat Lefebure et Burmeister under No 34 den 29 Septembr. utgiwin Sedel för 150 dal. koppenyt, och som samma Sedel genast till inslöjen är förbudet, och renovation af ågaren södes; alltså warder then samma härtmedistt alimantt efterlyst, med begäran, of om någon behörde Sedel innehållwer, behagade den samma afsewma uti Thunni bød på normalns torg.

En skickelig Studerance, som utom de brukeligaste Europeiske språk, ämnar uti wetenskaperna är försaren, åskundar Condition här i Stockholm; under rättelse om samma person, sås uti St. Nicola! Ryfobredes hus wid Riddarehus torget 2:ne trappor up.

En stor Trögård tienlig till Tobaks plantering, är af förbyra; hwilket under rättelse sås i Måster Samuels gård, sösta gården utmed sjön mit emot Parmatate skugan under No 13.

De i Wilsan No 87 omskränkte Rättfator, så wäl som det i Wihorne No 84 och 92 beskrefne wägglus watn, som hwarken skäkar eller lucktar, finnes till köps uti Segerdabls bokläda på stora Nygatan så wäl som på förr angijne stället.

Hos Bokhandl. Segerdal är till köps inlemmat: En Samling Prospektter och planer af de förnämsta Städer i werlden, efter medföljande forteckning, till ganska billigt pris.

Till St. Peters Ryfobredes Lotterie äro ännu någre Lotter oförskälde hos Hattlofferaren Johan Clarin och på Apoteket Engelin, lunnande äwren de utsalne minster i 17:de Dortmundska Lotteriet emot Lotter ombrytas till förrt nemde Lotteri första Slagen.

Hos Valentin Fr. Hoffier i Ryfobredes hus till salu et ansewligt partie Enskör, födrer och mindre, emot En daler koppenyt till get.

I bruns gårdnen gent emot Maria Ryfobredes gård i huset No 112 finnes till salu en Wäjskiol af wäwra Fälp uti.

På Källaren Hoppet wid Riddarehus torget, lemnas under rättelse om större och mindre Gods och Landt-Egendomar, så wäl som Hus och Gårdar här i Staden, hwilka äro till salu; jämwäl och en ny Fabrique; försedd med Privilegium excludiowm.

Jfrån den 10 October till den 28 November är 64 stycken Steppare seån nedannämde orter hit till Staden ankomne, nemligen: 3 från Ette med Win och Brånwin. 1 från Esliari 3 från St. Ybes med Salt. 7 från England med Warlast. 6 från Holland med Styr gods och Warlast. 9 från Dantzic, 6 från Wismar med dito. 13 från Curland med Spanniål och Flött. 1 från Bergen, 2 från Hollen med Victualie Waror. 1 från Wetersburg med St och Hampe. 2 från Königsberg med Warlast. 1 från Köpenhamn med Säckar. 1 från Hamburg med Styr gods. 2 från Stralsund med Korn. 3 från Rewel med Råg. 1 från Irland med Smör.

December Månads TAXA.

Hwarefter följande Persedlar försäljas i Stockholm, Anno 1760. Rp:mt.

Bröd till et bre Rp:mt bdr wäga.	En Kanna godt Dubb It dhl	1 dal.	8r.
Hwetebröd med mildt bakat 1 och 1 halst Lod.	En Kanna Enkelt dhl	"	18
Dito utan mildt bakat 1 och 3 fiend. Lod.	En Kanna godt Swag dhl	"	8
Strådt Råg bröd 4 och 1 halst Lod.	En Kanna Söt Widdl	"	28
Dito ostkådt bröd 7 och 1 fiend. Lod.			
Et Fat Dubbelt-dhl	En Marek Färstt Dyr: Stuts eller Owl: ge-Riddt		16
Dito En Lunna	En Marek Hel eller Halk-god giidd Kalf		24
Et Fat Enkelt dhl	En Marek Framferding dito		22
En Lunna Dito	En Marek Walfierding dito		26
Et Fat Swag dhl	En Marek Färlött		14
En Lunna Dito	Gods Dreides Lam såljes stycket 9, 10, 11 & 12 dl.		
En Lunna Splå dhl			

Inkommande Spanneimåls prisen hafwa i nåsfl. Månad warit; Hwete 48. 40. 36. dal. Råg 25. 23. dal. Malt 33. 28. dal. Korn 38. 31. 25. dal. Wandsådd 25. 22. dal. Hwsta 23. 20. dal. Etter 48. 30. dal.

Prenumeration på desse Wedoblad samt Posttie och Commerce-Tidningarne är efter wänliga beten 9 dal. Rp:mt för nåsflkommande år 1761. och emottages i Kongl. Tryckerie Woden.

Den wänliga Prenum ration på Års-Tycket uti Kongl. Tryckeriet eller de utkommande Kongl. Fördordningar och andre Acta Publica, med hwad mera som der skädes för Kongl. Tryckeriets räkning upsäggas, emottages i samma Tryckerie för nåsflkommande år 1761 med 36 dal. Rp:mt på tryckpapper och 45 dal. dito mynt på skrifpapper.

Stockholms Weckoblad.

Lördagen den 13 December. 1760.

Lärda Saker, och Kôn.

Fortfättning af Utdraget ur Duhamels Bok om Landtbruket. Se Weckobladet N:o 49.

III.

Att alla år bärja en ådlare såd å samma jord.

Som hwetet fram för all annan såd fordrar mässta näring, så kan det, efter wanliga sättet, icke sås annars än i en god jord, wäl gödsad och ansad. Mångensåds sås litet eller intet af detta sådeslag, och der som det brukas, wägar man ej så det å en jord oftare än hwatt tredie år. Som det nu omedelbarligen är ypperst af all såd, så måtte och det återbruts sätt wara ypperst, som kan bringa en jord dertill at alla år bärja hwete:

Jag undrar ej om mången stöter sig wid en uppgift, som så snab: rått fröder emot sedwanaan och de almindt wedertagne meningar.

Likwäl wägar jag försäkra, at äfwen utan giddselens tillhielp, skal utgången besanna hwat jag här lofwat.

Sy som planter, enligt föreså hufwudsaken här ofwansför, äro icke annat än jord, så äro bewisat, at en god jord är outtröttelig, bara man henne öppnar för rötterna.

Det är och, i stöd af andra hufwudsaken, bewisligt, at dagg och regn rikta den jord, som är wäl upbrukt: dertill med intyggar försäresbeten det samma; när ursinnaren af detta System utgaf sidsa bånget til sin bok, hade han det tolfte års: sådet på sin jord, utan at hon nitit någon hwila, och dock hade de snare åren ständigt warit önnigare än de föregående, undantogande råtta miswårer.

Härå har jag och sels sedt prof år 1752, på et litet stycke jord, hwarest den andra års: wårten war redan dubbel och tredubbel emot den första:

Då jag har nu et litet stycke land, som redan varit i förledne år utan giddning, och hwarå wårten, som nu står på rot, ögonstentligen öwertreffar wårten på en jord dernäst intill, som jag i nåstledne år började bruka på nya sättet, sedan derå hade wuxit en medelmåttig gröda efter et godt hwarf giddsel.

Man bör altså förmoda, at återjord, ej mindre än wingårdar, ångar, skog och hwarjehanda planteringar, skal kunna hwarje år lasta af sig samma slags wårt.

Den som ännu är intakt om nödwändigheten at ömsa sådeslag, han besinne allenast, at om hwar planta droge til sig sin särskilda saft, så måtte hon kunna åtkilja den saft som henne tiellig är, den samma mortaga, och förskuta de saffer som skadeliga äro: likwäl om man sätter, ehwad rot eller planta det är, uti en med salt wain mycket fuktad jord, så döer plantan ut, och hellswe bladen få en saltagtig smak. Hwar är då hennes förmodgenhet at utskilja nåringen?

Ytterligare Swar insändt ifrån Finland, uppå den i Weckobladet N:o 40. uppgifne Frågan om Dobbor, och et bepröfwat medel at fördrifwa de samma.

De uti Sawolar, Carelen och norra delen af Sawasteland, besintlige Toracker, (Watta Finn. Jau. Svec. 617) äro enligt beskrifningen de samma, som uti frågan i ofwanneguide weckoblad om Dobbor uppgifwit är. Här i norra delen af Sawastland kallas de Musta: Mts, (Swartman) och äro lika almenna med Spysor och waggelöfs. Wönderne härskades wota och berättat, at de äro öfwerlöpare ifrån Ryssland, hwarest de kalla dem Durack, och tyckes således namnet Torack härskamma af Rysslan. Detta skadeliga öfswande partie, uppehålla sig med bonden både winter och sommat i pörien, och hafwa der sit mässta tillhåll i höringor och imsslan lög

Swart, om plantor utfuga hwart slag sina safter, så måtte de icke kunna göra hwarannan något meen: och som man har många särskilda slags frön, så skulle man kunna antingen så flere slag tilljammans utan någon skada, eller också så dem hwart efter annat hwarje år, intill des forden återvunnit de safter, hvilke tillhöra det första sådes-slaget som sådt war.

Denna påföljdens orimlighet utwisar, huru oriktig den miningen är, hwardan påföljden härstyter.

Det är alltså en afgjord sak, at en jord, som icke är alt för sandig, kan efter detta sättet bära hwarje år et af de bättre sådes-slagen: och om än jordmonen wote så elak, at ej annat än hafra kunde deri triffwas, så kan dock detta sättet brukas med mycken nytta; men jag känner ingen jordmon som icke kan bära råg: och man wet, til hwad underbar förökelse denne sådes-arten kan oriffwas: följagteligen kan alt, hwad här om hwetet sagdt är, utan någon särdeles ändring lämpas til rågen.

(Fortsättning härnäst.)

marne på ugnen. Jag har märkt någon enda af dem wissas om sommaren i skogen, hvilka allenast warit banat, som hafwa wingar och kunna flyga, samt sedt dem taga sin föda af blomman på hamp-drtten, (Gallopsis Linn. Flor. Suec. 523.) dese swarta tjuswar äro deruti öfvertrelige, at de endast om nåttrwa gå på rot, äta up det mruka bröd, de kunna komma öfwer. De äta och andra marwaror. Märkwärdigt är, at de ej äta up gårdsfolkets skor och kläder, utan allenast resandes. Orsaken härer wara, at de föra weta smörja sina skor och stöflor med tjära, deremot de sednare ej äro underrättade derom. Dese Råjware-pack hafwa det både förswarare och förföljare. Jag har sedt bönder, som hafwa haft en så onaturlig kärlek til dem, at de låtit Lärackanen äta på ena ändan af träget, och bönden af andra; utan at låsa honom bort. Om någon resande, som komme mer i sådanes hus, anten med milja eller ofswarandes, står eller trampar någon Lärackan ibid, blir han af wården ej mycket höfligt bemött, ja ofta wisses på dörrin, hwilken flykt mig och händer. De äter, som ej låsa dem, hvilka dock äro största delen, utrota dem aldeles innom några dagar med roten af Nymphea, (Linn. Flor. Suec. 470) Stöblad, hwilken skäres sönder, och skufles i deras håk och gånger, och så snart de äta af den, dd de straxt som af förgift. Roten af Språng-deten, (Cicuta Flor. Suec. 233.) brukas och med fördel til deras sördrihwande. Om wintren, då sårnämde rötter ej äro till sinandes, sördrihwes de alment på söjande sätt. Man tager en skål, hwilken gles är upfyllt med ärtis, ställer den i wrån wid ugnen. På ärtisiget seds half kapp groft mlöt, hwarpå hålles så mycket watin, at mlölet kläbar sig brof fast wid ärtisvet. Klokan memot 12 om natten, dd de redan alla äro i rörelse och på rot, går man sakta i wörket til säcken, (ty om man går med eld, äro de alla i största hast sin wäg) och binder så den igen, samt söjer dem straxt ut på snön, hwarest de i ögnablicket ed. På detta sättet utbedas de 1000:de tals på en gång. Wänderne härstädes bruka utdrifwa dem och på et widspeltigt sätt. Om en Söndags morgon taga de 2 stycken Lärackaner, hwilka de vinda efter hwar andra fast wid et rött trä, draga dem sedan efter sig til någon wägfärd, släppa dem derstädes lös, dd de mena at andra Lärackanerne föla följa samma wäg. Den kan tro detta, som berättar, hafwer måge och Pöpsique. Flere dylike widspeltiser, får man härstädes använda mer till löje än nytta.

Tabell - Länning.

Meteorologiske Observationes.

Dec.	Kl. 8. f. m.				Kl. 2. e. m.				Kl. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
6 b	25:11	6.u.	NW.	- flart.	25:14	9.u.	NW.	- flart.	25:23	10.u.		- flart.
7 c	25:35	10.u.	NW.	- mult.	25:34	8.u.	NW.	- mult.	25:38	10.u.		- flart.
8 e	25:45	10.u.	NW.	- flart.	25:45	7.u.	NW.	- flart.	25:46	10.u.		- flart.
9 f	25:25	1.u.	NW.	- mult.	25:17	1.u.	NW.	- mult.	25:15	0.		- mult.
10 g	25:3	0.	O.	1 snö.	25:8	0.	O.	- mult.	25:14	1.u.		- mult.
11 h	25:14	3.u.	N.	- mult.	25:16	2.u.	N.	- snö.	25:23	3.u.		- mult.
12 i	25:24	10.u.	NW.	- flart.	25:25	7.u.	NW.	- flart.	25:20	5.u.		mult.

ANNO 1760 d. 13 December.

Politie- och Commercie - Tidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Följande Resande äro nyligen ankomne:

Lieutenant von Wiken och Vice Håradsbördingen Cederhamn, log. i huset N:o 31 wid Breda gränden och Skeppbron. — Lieutenant Ellis, log. på Källaren Keiser-Kronan. — Notarien Westerman från Italien, log. hos Joubeleraren Almgren wid Munkbron. — Bibliothecarien Frandin från Upsala, log. i huset N:o 83 wid Dwarngränden. — Capitaine Rybke log. hos Fabricquearen Westerbergs wid stora Nygatan. — Lif-Drabanten Emihuswud och Sergeant Swinhuswud, log. på Källaren Nattis. — Lieutenant v. Gerden från Pommern, log. hos Wagnmätaren Wikner i Bergsgränden. — Medic. Doctor Waankä från Danneberg, log. i huset N:o 97 wid Nygatan. — Lieutenant Prytz och Vice Håradsbördingen Zimmerberg samt Sergeant Segerdahl från Upsala, log. hos Sockerbagaren Halling wid Fernorget. — Pastor Friberg från Wisser-Ederland, log. i huset N:o 34 wid Nyaränden och Österlångegatan. — Apskultanten Riddersham, log. i huset N:o 20 wid Drottningegatan. — Handelsman Westrell från Norrköping, log. på Källaren Kögylta Edenet. — Di. Riktsman från Marstrand, log. i huset N:o 28 wid stora Glasbrugggatan. — Handels-Delectent Lamm på från Helsingfors, log. hos Bryggaren Rutz på Södermalm.

I Stockholm äro från den 29 November till den 6 Dec. födde: 22 Gåfkebarn, 19 Gåfkebarn. Wigde 19 Par, samt begafne 18 gamla Personer, och 37 Varn. (0) Utmärker at ingen Födteckning från den Församlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde: 7 af Lungfot, 1 af Gikt, 2 af Wårnsbörd, 1 af Fräsa, 5 af Sjnnis swaghet, 5 af Hetsig sula, 1 af Dangshwen sula, 2 af Wattufot. De 37 Varnen äro döde: 29 af Koppor, 1 af Lärande sula, 5 af Slag, 1 af Inwärtets sula, 1 af Dangshwen sula.

Manne på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Skräddare Gsaffs Enkan Anna Catharina Folek. — Knappsmakare Läsögåsen Anders Hammargren. — 1 Varn. — (St. Clara) Kamr. Hr. Cancellie Rådet Joh. Christian Bahrs Enke-Fru Wålborna Fru Egnora Gripsstedt. — Extra Kotmästaren Jan Hångullns hustru. — Soldaten Peter Fyrborgs hustru. — 2 Varn. — (St. Jacob) Kryddskämaren Carl Nulin. — (Riddareh.) 1 Varn. — (Tylka Förl.) 1 Varn. — (St. Maria) Styrmön Hindrich Wloms hustru. — Pigan Eka Widström. — 3 Varn. — (St. Catharina) Beandwäcken Abraham Nyman. — Skräddare Enkan Anna Folek. — 14 Varn. — (Kongsholmen) (0) (Ladugårsländ.) Enkan Christina Wäl 63 år gl. — dito Catharina Noos. — Läst-Skriftaren Edward Hållings hustru. — Sidenwäpwaren Peter Lengblads hustru. — 4 Varn. — (St. Olof) Sadelmätaren Lorenz Ekhoms Enka. — 3 Varn. — (St. Johannes) Murgeskålen Anders Söderströms hustru. — Gåsen Carl Fredrich Fernblj. — 1 Varn. — (Barnhuset) 3 Varn. — (Danviks Förl.) 2 Varn. — (Skepsk.) — (Liljeswårdske Reg-tet) — (Sabbatsbergs Fattighus) Gardes-lars Enkan Anna Bergblom 67 år gl.

Utskillige Fungidoreller.

Emedan man för den widlägne nra inrättningen med i synnerhet Linne-Plutars eller så kallade Lumpors samling för Pappers Bruken, har nödigt at så hyra 2-ne något stora wid märken belagne stul eller bodar på Södermalm, den ena wid eller ej långt från Stadsgränden är Catharina staden, och den andra på Hornsgatan något ofwan för Solen. Allså behagade de som sådana stul eller bodar torde wilsa uthyra, derom låta gissa tillkänna i nästa huset wid Nörens ändan af Nya Ladugårsländsbroen, en trappa upp, då där om hyran accorderas. Uttr boden i samma hus där sigt är utsatt till Lumpors uplösande, så alla de som något af Linne Lumpor öke lefwerera, imte riktlig bitalsn, derföre, sritt och utan betalning hämta raspat Wol-fnöste, at bruka i stället för Sköre hwartil Linne Plutar pågår förbrännas, som till wäl till Papper med mera wisk för ägaren och nytta för det almånna och Pappers-bruken, kunna användas. Wol-fnöstet är till eld-slående äswen så eld-sängt som bästa störe och ännu wigas

te, och kunna de som behåga, äfwen så låga deras till et ganska ringa pris, så at för mindre än en spiver kan et hushåld hafwa tillräckligt för hela året.

Uti Cassians Bodden wid Sklepåbron, gent emot Victualie-Wägen, äro til salu insatte 3 stycken fodrade Winter-kappor bel nya, en med Råf-skin och 2:ne med Råf-benlingar.

Uti Stiären intet långt ifrån Warholm och Brändö Gård, är at arrendera en Land-ägendom med et stort Tegelbruk, som med såddan Åter och Inventarier nu strax kan tillträdas; närmare underrättelse derom erhålles på Cassi-buset wid Järn-Löfget hos Madame Cajent.

En Furu Jackt byggd på Crayd om 10 wåra Länners drågtigbet, är med allt tillbehör til salu, som ligger nu wid Kentmåstare trappan; underrättelse om priset erhålles uti Köpmans bodden och huset i Norra Banco-grården.

Det warder härmed tillkänna gihwit, at 6 mil Sidwägen ifrån Stockholm eller 3 mil Landwäg och 2 mil Sidwäg, mitt emot Elsnabben, är et Frälse-Gäterie til köps, bestående af 6 Tunnelands ursåde, Hundrade last hö i swaga hö-år, öfwerflödigt fæg af alla slag med fyra stycken dagswårks-torp, ufwalt fiske, samt et ansenligt Inventarium, hwaritland äro 30 stycken Spanska Får med mera; hwarom widare underrättelse kan sås hos Carl Sten et Thulning som hafwa deras Confoit uti huset N:o 104 på Stjärngårds gatan.

Uti huset N:o 147 uti Volkhus grården på bögra handen ifrån lilla torget 2:ne trappor up, är en Sal och Kammare med Sångliåder Wed och Meubler på wicka at hyra.

Den som wet sig förlorat något Sammet, och adresserar sig hos Prydd-Prämaren Nyström wid Wästerlånggatan uti huset N:o 19 och 20 kan så det tillbakas, då Coultur och alntolet utgihwit.

3 Nyströms och Stolpes Bokläda finnes til köps följande inbundne böcker: Bachmansons Handels och Hushållnings-werckets hemligheter fol. 15 dal. Coleri Hushålls bok 1 och 2 del med Rissings bok om landbruk 21 dal. Hierns Flockar om Jorden och watnet 1 och 2 del, 12 dal. Simon Pauli Detebok på Danskä med sig. 4:to 12 d.l. Palmbergs Swenska Ortes-frans med tillfön. 9 dal. Deconomisk Physical. abhandlung 1757 12 delar i 6 band 30 dal. En Samling af ättfällige Tractater och Manuscripter angående handel, Manufacturer, åkerbrut, hofskaps, skögel och bergs-wäsendet m. m. hwarpå versammasådes finns skrewin förteckning.

Uti Kochners Bokläda finnes följande Böcker til köps: Dabbergs Swedra Antiqua et Hvdicerna, 2 och 3 del. compl. 90 dal. Le Droit des Gens par Wattel 24 dal. Habelquists Resa til det Heliga Landet 17 dal. Histoire du Comte de Turenne 15 dal. Nordische Samlingen 9 dal. Bonnewals Leben 6 dal. Recueil des Lettres de Madame la Marquise de Sevigne 57 dal.

Hela och halwa Lotter til 1:sta Classen af året 5:te Pryckio-Lotteriet i Dortmund försäljes uti hattstoffetaren Johan Clarins Bod, samt på Apoteket Engelen, men ej längre än til nästa Torsdag. Deagnings Listor förwäntes aldrast innom 14 dagar; de för 17:de Dortmundiska Lotteriet 5:te Class äro nu antomne så at de utsalne Winslet betalas af Charles Loutin eller öfbyttes med förenämde Lotter.

En Man som är hemma i Engellän, Spaniskan och Portugiskan, och någorlunda i Fransiskan och Tyskan, samt desutan kan rata och Trifera, åstunder blifwa Cammar-Lienare; widare underrättelse sås hos Peruque-malaren Swetz i hörnet af Trumpetare-backen wid Regerings gatan.

Prenumeration på desse Weekblad samt Politie och Commerce-Tidningarne är efter wanliga beten 9 dal. samt för nästkommande år 1761. och emottages i Kongl. Tryckerie Bodden.

Den wanliga Prenumeration på Res-Tycket uti Kongl. Tryckeriet eller de utkommande Kongl. Föroordningar och andre Acta Publica, med hwad mera som dersådes för Kongl. Tryckeriets räkning upläggges, emottages i samma Tryckerie för nästkommande år 1761 med 36 dal. samt på tryckpapper och 45 dal. esto mynt på tryckpapper.

På Riksdags-Tidningarne för innewarande Riksdag, och hwaraf N:o 1. i dag utgihwit, emottages i Kongl. Tryckerie-Bodden til detta års slut Prånumeration Nio dal. fopp-mynt för de förra 50 Numrer, och hwad desse Tidningar mer i Trycket kunna utgijdra betales sedan i proportion: blifwande ej flere Exemplar trycke än prånumeranter sig annåla.

Åf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Maj:ts Nådige Förbud för Tsch trogne Undersätare, at ej gå i tiens hos the uprottske Corsicaner, eller af them taga commissiön at oroa Republikun Genuas Sidsart. Dat. 22 Septembr. 1760.

Kongl. Maj:ts Nådige Kundgörelse, om tillstånd för Hemmansbrukare och Städerna, at endast til husbehöf så dränna Brännerwin. Dat. 8 Decembris 1760.

Riksdags-Tidningen N:o 1. af innewarande Riksdag; och skal i desse blad altid anteknas hwilka Numrer som hinna blifwa utgihwit.

Stockholms Heloblad.

Lördagen den 20 December. 1760.

Lärda Saker, och Rön.

Fortsättning af Utdraget ur Duhamels Bok om Landbruket. Se Helobladet N:o 50.

IV.

En renare Säd.

Jag lär nu icke behöfva widlöftigt bewisa, at en säd som nedbrukas och södes efter detta Systemet, måtte nödwändigt bliwa renare än annan säd: detta är solkört. Men jag upprepar särskilt denna anmärkning, efter tby det äst för ofta händer, at man sår ren säd och upskär den samma ganska oren, och at gröddan derigenom förlorat en fjättedel, en femtedel, ja undertiden wäl en hertedel af sit wärde.

Du återstår at bewisa den sista af de oswan angijne fördelar, hwilket behöfver något grannelligare at behandlas.

V.

En större myckenhet ädlare Säd.

Will man weta, om det nya eller det wanliga sättet gifwer mera säd, så måste man jemföra try års afkastning efter wanligt återbruk, med lika många års afkastning efter det nya. Wät här jag efter wanligt återbruk sedt härliga äreswårter både til halm och kärna; men det händer ej rätt ofta: och man kan ej hålla mig för partiskt, om jag skattar en således häftad ärens afkomst för et år til 10 Centner eller 3 och en half tunna hwete af et spanneland: nu måste deras dragas wid påh en half tunna för utsädet, återstå således tre tunnor för detta årets wårt: andra årets gröda är ej wärd mer än hälften, efter tby den gemenligen består af ringare slag säd: jag wil dock räknat henne til wärde lika med 6 Centner eller 2 tunnor hwete, uträknat utsädet: och som åren måste hwila det tredje året, så bär gar man ej mer än 15 Centner, som är wid påh 5 tunnor hwete, eller deras wärde på try år.

At nu räknat med det nya sättet, så lærer tyckas obegripeligt, at bara tre ränder på en sära af 6 fots bredd kunna bära så mycket, som wore samma tynd efter wanligheten besädd med bredt kast.

Följande är nyhigen insändt.

Anmärkingar wid kötspissar:

Förbättring wid kötspissars murningar är så mycket nödigare, som det wanliga sättet öder otrolig myckenhet wed, utan at gifwa särdeles wärma til kötet. Med så ord, består ändringen deruti, at murmåsten gör under eldstaden et rundat hwalv, på samma sätt som gulsmeder almänt låta mura sin spis. Förmånerne här af äro desse: 1:mo,) Wärman framspisar under detta hwalv til rummet, som här af blifwer anseeligt warmare än förr. 2:do,) Windre wed fordras til denna spis, ty man eldar bort mycken wed för tjensfollets flul, at gifwa dem erfors derligt warmt om kalla vinteren. 3:to,) Man har rum til grytor och pannor under detta hwalfwet, eller ock kan man lägga koblen här under, som almänt brukas i stora Herrars kök, der spisen är på nyssnämde sätt almänt inrättad. 4:to,) Härtill fordras mindre portion tegel, så at denna inrättning spar både pungen och fogen, och gör lifafullt

Doct är ej svårt at uträkna, at om på et grans wigt räknas et och et halft hwett-forn, fast än et storigt hwete är nog wigtigare, så måtte tryck om 24 forn-hwartbera, för hwarje tums längd på nina sådes-ränder, eller tu ar om 36 forn, utgåra wid på 11 Centner eller tre och två tredjedels tunna på hwart spanneland (a). Nu låter en såd, som på oswanstrefne fått sås och sådes, förmodligen blifwa tiokare, em icke det förste, doct äminstone de följande åren. Men at nu icke högre räknas hwarje års afkomst, så får man, i stället för 15 Centner sås som eljes, på tryck är 31 och et halft Centner eller 10 och en halv tunna, änsånt för utsådet af-föres en tredjedels tunna, hwilket är för mycket: detta är ju en ansenlig förökran, som doct kan blifwa nog större för dem der oodsa åkren, såsom wanligt är.

Möjligheten här af behöwes icke bewisas, ty man har försökt at så wärfeligen håndt är. Hr. Furl försäkrar sig hwarja hämtat et och et tredjedels spanneland hwete på tre jots längd från den, hwilket går wid på 6 qvarter Engelska eller inemot 12 tunnor Swenska på Aeren, som svarar emot et och et halft spanneland: det är några och trettio Centner hwete, så wida et qvarter wäger wid på 560 skåpund.

Han säger på et ställe i sit bihang, at han på något wänners begäran, lagt affides hela årdan af en Aere, och låtit den samma särskilt uttröfka, hwaraf han sådt 29 Buschel och 6 Gal-lon ganska rent hwete, som gör 21 Centners wigt. Andock säger han, at boskap och häns hade gjordt äwärtan derå innan tröfningen gic för sig, (1) och fördomskonerne hade skurit det för högt upp på halmen, så at deraf flere ar blifwit spilde, än wanligen: hwilken misfning kan räknas till tre Buschels eller halffpan, det är öfwer tre Centner.

Nu som dese uträkningar blifwit gjorde på sådan jord, som redan några år warit upbrudad efter detta Systemet, så är ej underligt, om man i Swickerland hwaret det nu börjat för-sökas, icke funnit enahanda afkomst. Doct wil jag angifwa, huru wåre försök slagit ut, änsånt nog tingare än de redan anförde.

(a) Netto gör det 12,441,600 forn til antalet, och til wigten 1080 skåpund. At Aukorens uträkning ej blifwit mer än 2012 och et halft skåpund på et Arpent, som doct är til tum-talet en niondedel drygare än wårt spanneland, det kommer betaf, at han räknat 72 gran el-ker 108 forn på et quintin, i det ställe jag ej räknar mer än efter 60 gran eller 90 lortn på quintinet, hwilket jag tror wara något mindre afwikande från hwettets rätta wigt.

(1) Detta är ej underligt; ty i England brukas ej så mycket sadubyggnad, som hos oss, utan såttes såden i stad, på sätt som Professor Kalm beskriwit.

(Fortsättning härpå.)

förre nytta, än det alsmant brukeliga sättet. Den stora fördel många bottnar i kafelugnen göra, til wårmans blande och längre bibehållande i rummet, det samma tillflyndar hwarjwen nit under eldstaden wåre annars flogeddande såls-spisar. Det försöks tillteligen af sig self, at et sådant hwall wetter fram at löfet, eller at öpnigen går fram, til at så mycket bättre up-wårma rummet. Westerbuss den 10 November 1760.

Johan Petson.

Meteorologiske Observationer.

Dec.	Kl. 8. f. m.				Kl. 2. e. m.				Kl. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
13	25: 0	0.	Ö.	- snö.	24: 95	1.3.	S.	- rågn.	24: 94	3.0.		1 rågn.
14	24: 64	3.0.	S.	- rågn.	24: 74	2.0.	S.	3 mulst.	25: 4	6.0.		3 Hart.
15	25: 25	8.0.	NW.	3 ström.	25: 36	9.0.	NW.	- Hart.	25: 35	8.0.		- Hart.
16	24: 95	0.	NW.	2 snö.	24: 98	0.	NW.	- Hart.	25: 8	1.0.		- Hart.
17	25: 5	2.0.	SO.	- mulst.	25: 5	1.0.	SO.	- mulst.	25: 5	1.0.		- mulst.
18	25: 10	1.0.	SW.	- snö.	25: 10	1.0.	SW.	- snö.	25: 10	1.0.		- snö.
19	25: 10	2.0.	S.	- mulst.	25: 3	3.0.	S.	- snö.	24: 85	3.0.		- snö.

D. 15 Första Dw. Kl. 3 t. m.

ANNO 1760 d. 20 December.

Politie- och Commercie - Tidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Sölsande Resande äro nyligen ankomne:

Sof-Junkeraren Gripenstedt ifrån Upland, log. i huset N:o 27 wid Drottningegatan och Mäster Samuels gränd. — Capitaine von Dvanten, log. i huset N:o 95 wid Montgatan-Regimentets Fästskären Stavelmober ifrån Lindsjöping, log. i huset N:o 90 wid Lyfka brun. — Direct. Selander ifrån Wästmanland, log. i huset N:o 37 wid Negeringsgatan. — Comester Eijerdm ifrån Noreflöpings, log. i huset N:o 164 wid Ribsmangatan. — Borgaren Holming ifrån Malmö, log. i huset N:o 24 wid St. Clara Norra Kyrkogata. — Handeltjänare Appelfaren ifrån Lund, Magist. Grönlund och Studenten Lössiedt ifrån Upsala, log. på Råtkaren Götha Lijon.

I Stockholm äro ifrån den 6 December till den 13 dito födde: 19 Gådebarn, 15 Gådebarn. Wigde 10 Par, samt begrafne 22 gamla Personer, och 34 Barn. (0) Utmärker at ingen Förtreckning ifrån den Församlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde: 6 af Hetsig suta, 2 af Wattusot, 3 af Lungot, 1 af Barnabörd, 1 af Alderdom, 1 af Torrward, 1 af Bröst suta, 1 af Magret, 1 af Gråsa, 2 af Slog, 1 af Blodsförning. De 34 Barnen äro döde: 29 af Koppot, 17 af Slog, 2 af Bröst suta, 3 af Hetsig suta, 1 af Dangiswen suta, 1 af Magret, 1 af Hiertsprång.

Namnen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Caffé-Kökaren Modens Enka. — Pigan Lisa Widman. — 3 Barn. — (St. Clara) Soldats Enkan Anna Glink. — Stomatäre gesällen Isaac Wihl. — Drängen Samuel Widrekrom. — 11 Barn. — (St. Jacob) Lieutenant von Poffs Fru. — Fabriqueurs Enkan Elisabeth Nult 72 år gl. — 1 Barn. — (Riddareh.) 1 Barn. — (Tyfka Förl.) — (St. Maria) Commendanten Hr. Urban Nordenadlet. — Jungfru Ulrica Eleonora Wasander. — Ertes Parmatären Johan Hobman. — Murgesällen Fredrich Reimer 69 år gl. — Bagaren Carl Hansson. — Affliedade Soldaten Knut Fromans hustru 90 år gl. — 11 Barn. — (St. Catharina) Arentatoren Jonas Nyman 60 år gl. — Järnsbäraren Lars Boman. — Midnaren Johan Gran 70 år gl. — 8 Barn. — (Kongsholmen) (0) (Ladugårsländ.) Kammardrängen Lars Örendahl. — Håf-Jägaren Lars Jøkergs hustru. — 5 Barn. — (St. Olof) Murgesällen Eric Lindberg. — 2 Barn. — (St. Johannes) Sidenwäskaren Johan Dahlberg. — Laquejen Eric Nordstedt. — Gåsten Carl Lidblad. — 10 Barn. — (Barnhuset) 2 Barn. — (Danviks Förl.) — (Skeppsh.) — (Liljeswärdske Reg:tel) — (Sabbatsbergs Fästhus),

Utskillige Fungidresser.

Uti huset N:o 187 på Ribsmangatan 2:ne trappor up, är en wäl mubsterad Sal och Kammar med Sång och Sångkläder, Vitru, Bord, Siolar, Kist och säng för en dräng, wiskhus, sällare och städning, samt matlagning om så behagas, äfwen lius och wed på wecka at hyra, emot Foratio två daler i weckan; underrättelse sås uti Klådmållare boden neder i portgängen eller od i Sperlingens bod i Kyrkobacken.

Uti huset N:o 28 på Drottningegatan 2 trappor up är bortkommen en liten Spansk Lile midterbrun med litet hvitt i bröstet och på framsötterna; den som den samma kan till råttia klaffa skal bederligen förskyllas.

En Jungfru Åskundar blifwa antagen at stå i bod nu tillkundande Jubelmärnad; underrättelse om samma person sås på Söder och Widregården hos Winstkålen.

Uti Direct. P. Casbii Vokläda på Norrebro är till salu inlemnade följande inbundne Böcker:
Svenska Mercurius 5 årgånger ifrån början Complett till Julii Månad 1760 i 8. vo för 108 dal.
Kollmodins Bibliska Dwinno-Spygel i 2:ne fr. b. 4:to 60 dal. Rambachs Evangeliska Betrack-
telser i 2:ne fr. b. 4:to på Skriftpapper, Stockh. 1757, 42 dal. Nebrmans Inledning till Swens-
ka Juris Prudentiam Civilem, samt Procerum Civilium utt et fr. b. 4:to 14 dal. Hauswolffs
Inledning till Navigation eller Sjömans konst med alla dertill hörande Tabeller, Stockholm
1756, w. h. 4:to 24 dal. Hilderbrands kunst und wunder-buch i 4:to fr. b. med fäna lopparsf.
Frankf. 1704, 15 dal. Sächsisch: und Brandenburghisches Land- und Haus wirtschafftis buch
med många lopparsf. i fr. b. 1:4:to, Nürnberg 1730, 16 dal.

J. Pochners Vokläda finnes till köps: Guds Werk och Hwila, med det öppna och till slutna
Paradiset, 12 dal. Mänsklig försigtighet, öfversatt ifrån Engelskan, 4:to 7 dal. 6 öre. Coleri
Hushållsbok, 1 och 2 del, 18 dal. Adelig öfning om Åkerbruk, Vokläps- skötsel och Trädgårds-
skötsel med Tabb. 15 dal. Browns undersuchung allgemeiner Irthumer in natu: k. Dingen, 4:to
m. kupff. 12 dal. Le vrai Pictisme par Mr. de Roques i fr. b. 4:to 12 dal. Schades Possilla
m. Gotfr. Arnolds hoerode, 4:to 10 dal. Fresis Andel. och Werldsl. Dikter samt Sedolärer
6 dal. Sedolärer Mercurius 1 och 2 del 5 dal. Ceterers Gottholds tillfällige Betrakter
9 dal.

J. Segerdahls Vokläda finnes 2:ne Samlingar nyss utkomne Deconomiska Disputationer på
Svenska, under Prof. Kalmis och Gadds insende bestående af 9 i hwar samling a 6 dal. saml.
ibland hwilka äro, om bästa sättet at anlägga Försöksgnader af Venus, bewis til möjlighe-
ten af Siltes Afwelens insödrande i Finland m. lopparsf. af Härlepåus, om sättet at rätt tracta-
tera Hissora Naturalis m. m. hwarpå skrifwen förteckning derfädes kan ses.

Prænumeration på desse Wedofblad samt Politie och Commerce-Tidningarne är efter wanlige-
heten 9 dal. samt för nästkommande år 1761. och emottages i Kongl. Tryckerie Boden. Och så
Prænumeranterne insödra utan betalning det som de kunna hafwa at avertera om, allenast at Ar-
ticlarne ej äro långa.

Den wanliga Prænumeration på Års-Trycket uti Kongl. Tryckeriet eller de utkommande Kongl.
Förordningar och andre Acta Publica, med hwad mera som derfädes för Kongl. Tryckeriets
räkning upsläggas, emottages i samma Tryckerie för nästkommande år 1761 med 36 dal. samt på
tryckpapper och 45 dal. dito mynt på Skriftpapper.

På Riksdags-Tidningarne för innerwarande Riksdag, emottages i Kongl. Tryckerie-Boden
till detta års slut Prænumeration Nio dal. lopp-mynt för de första 50 Nummer, och hwad
desse Tidningar mer i Trycket kunna utgöra betales sedan i proportion: blifwande ej flere
Exemplar tryckte än prænumeranter sig anmäla.

Åf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Maj:ts Nådige Resolution angående Ulrica Eleonorå Församlings Ingångne förening,
om et Fattighus inrättande och underhållande. Dat. 7 Novemb. 1760.

Instruktion, hwarefter Rikdens Ständers Urskilnings Deputation sig badanefter hafwer at
rätta. Dat. 8 Decembr 1760.

Åf de wid Riksdagarne wanlige Förteckningar öfwer Rikdens höglof. Ständer in Plenis och
Deputationerne äro utkomne:

Förteckningen öfwer höglof. Ridderskapet och Adelen, samt öfwer Electorene till Secrete-
Utskottet och Deputationerne: Rikdens höglof. Ständers Secrete-Utskott och Urskilnings De-
putation.

Riksdags-Tidningen N:o 2.

Stockholms Heloblad.

Tördagen den 27. December. 1760.

Lärda Saker, och Rön.

Slutet af Utdraget ur Duhamels Bok om Landtbruket. Se Helobladet N:o 51.

Mig är wordet meddelat utslaget af en uträkning, som blifwit gjord öfver en sära 32 fot lång och 6 fot bred, het åkerstycke som på försök warit redan et år upbrukat efter nya Systemet. Detta utslag gifwer öfver 15 Centner för et spannland af sämrad wärdt öfver allt. På et litet stycke af et 120000 spanneland wid påß, och sedan et bog i med flere tillfälliga beter minskat grödan i det minsta til en tredjedel, har jag sunnit affemiten förhålla sig såsom 10 och en häl Centner på spannelandet, änså det war efter första årets urbrukande, och jag ej urwalt det bästa stället. Det wackaste stället af detta stycke gaf mig mer än efter 18 Centner på spannelandet.

Då då jag för innewarande år 1753 skaf detta försök med et stycke jord, som et år förut blifwit på ått, har det tydeligen wijat sig, 1.) at två eller tre ränder å en på förestreine sätt sådd åker, kunna gifwa lika så mycket som samma rymd å en, efter wanligheten, med bredt fast besädd åker: 2.) at det nya sättet, äwen utan gjöding, märkligt förbättrar jorden. Någre bättre sort, som nästleene wärdt blifwit släppte på et ställe af mit försök som icke blifwit åttar sått ganska llen.

At allt detta följer, at den gröda, som detta nya åkerbruks-sätt åttadkommer, icke eftergifwer den bästa års-wärdt, som efter wanliga sättet hwarit tredie år bärgas kan. Allt dersöre, som man nu får så hwarje år, och ganska litet afgår til utsåde, så måtte man nödmändigt få långt mera såd af en jord, än den nu märkligt af sig kastar: hwilket war den sidste af de här ofwan öfver utslaget förmoner.

Hwar och en, som lågenhet har, göre dersöre så wäl för eget och allmänt gann, at med upmärksamhet betrakta detta Systemet, och så förbitat, at icke öfvertygelse om dess riktighet, må winnas färdigha i dess utöfning.

At föregående forta afhandlung torde nu tillräckligen kunna inhämtas, både grunden och bestämningen af det nya åkerbruket. Det tycks, at författaren förbigår en betraktelse, som sig föder, och hwilmed et af de drygaste sakstücken wedersäges. Åkerjordens läggande i tråde, som allmänt brukas efter 1, 2 eller 3 såden, hindras ingalunda genom det nya Systemet, änså det icke synes som en och samma åker hwarje år besås. De bestreine mellanrummen af 4 fots bred, som ofskode lemnas emellan särens ryggar, hwar åro de wäl annat än trådes-jord, som sligt wändes, renhållas och beredes til at bära såd det nästföljande året 7 ty då samma särens ryggar med sådes-ränderne at wara der wäl särens särens förut warit, mit mellanrummet, och der säden står i år, der blifwer nästa år mellanrummet. Således hwilke ju årligen mer än hälften af åkten, och denne hälft blifwer mångdubbelt bättre ansad, än de wanlige trådes-gården, hwilke, för et duntligt bete skul, lemnas flere beta månader för sådot, at sammantrampas, innan de uptrådas, då de åter med wält, sladd och dylik troß sorgfälligt tillpackas, lika som fruckade man det lunder en frög jord blifwa för mycket uplös.

I början af detta nog långa bres lofwade jag at gifwa wid handen, huru jag tror det nya åkerbruket kunna böa of för såkas och wärdskällas, utan at afbida beskrifningar på de derwid förestreine redskap. Hwad plögen widkommer, har jag redan uttalat mig. Sänings-tygget, som är det märkwärdigaste, tror jag, wi kunne emedlertid ersätta medels Professor Westbergs upfundna, och i Kongl. Wet. Acad. Handlingars 4:de Omwärd för år 1742 beskrifna sänings-säckra, den hwar och en nägorlunda handlig gärdss-dräng lätteligen kan förstådiga efter ritningen. Detta redskap är wäl i så måtto wigare än det Engelska, at det icke behöfwer mer än en karl, som för båden i god drift långs ått ryggen af hwarje sära: i stället at det andra tråfwer en karl som för och en som sgr. Deremot behöfwe wi, efter den Swenska åttigs-sättan, en annan karl och pått med ått, som för up batten emellan ränderne, och såmsdels ått med såden. Men

detta arbete kan ej annat än gå fort, efter tby å hvarje sära ej föres mer än 2 särar, en up och en ned, som å et spanneland gör 1600 tunnlar eller litet mer än en hiebedels m. Ut hars- wande ej får brukas efter et sådant sänings-sätt, det behöfwer icke påminnas: icke heller håller jag nyttigt at nedtrycka förbalkarna med wältande, så samt icke jordmonnen är af naturen mycket lög.

Den som wil undwika detta sädes-rändernes särkliga nedärljande, torde med fördel kunna bruka Mag. Hellsröms förbättrade sänings-säera, hwilken närmare upfyller det Engelska sänings-tygets ändamål, i tby den ej allmän för ut-ränder, til hwad widd, djupet och tiodelst man wil, utan och donar särar för säden, och dem i samma ögnablick igenhwarwar. Detta wackra påfund finnes beskrifwit i Wet. Acad. Handlingar för år 1745 det 4de Qvartalst, och behöfwer til wårt föremål vara den ringa ändring, at traktarne eller mynningatne på strö-rennan blifwa 3 foden, til 9 tumas afstånd imellan hwardera, hwarwa mynningen inderåknad. Dock torde nog wata, at i början blifwa wid det förra sänings-tyget, såsom mera enkelt, och när arbetarne derwid blifwit wane, då inlöra det senare.

Däggge dese redskaper draga wäl något mera utskäde än det Engelska, men förmodligen långt mindre än det wänliga skendet. Detemot påwisa de den förmon transfer det Engelska, at de också gjöda på en gång, hwarmed wäntes, at gödslen blifwer lagd och samfad tät inwid säden, at gansta litet gödsel åtgår, och at allra all åfren kan blifwa göddnad med samma lagetal som annars fordras til worde eller 2orde delen, i tby 32 tunnor eller 5 a 6 last wäl brunnen dynga, eller annat gödsel-ämne, kunna försä till en tunnors utskäde.

Slutligen, ju mera jag tänker på detta nya åkerbrufs Systemet, ju mera gagn och ju mindre swårigheter föreför jag wid des wärfssakande hos oss: och som jag hoppad, at många mine Landsmän warda det med samma ögon anseendes, så önskar jag högeligen, at det ju icke ju bel- dre måtte blifwa funnigt gjordt i Sädernes-landet.

Confiantinopel den 1759.

Meteorologiske Observationer.

Dec.	Sl. 8. f. m.				Sl. 2. e. m.				Sl. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
20 d	24.64	1.0.	W.	- flart.	24.64	0.	W.	- flart.	24.63	2.0.	-	flart.
21 d	24.88	2.0.	NW.	- mult.	25.0	2.0.	NW.	- mult.	25.23	4.0.	1	flart.
22 d	25.10	3.0.	NW.	- mult.	25.10	2.0.	S.	- snö.	25.8	2.0.	1	mult.
23 d	25.7	1.0.	NW.	1 mult.	25.7	2.0.	NW.	2 snögl.	25.10	1.0.	2	flart.
24 d	25.20	1.0.	NW.	- ström.	25.6	3.0.	SW.	2 rågn.	25.0	3.0.	2	rån.
25 d	24.95	4.0.	SW.	- rågn.	24.98	4.0.	SW.	1 mult.	25.5	1.0.	-	mult.
26 d	24.94	1.0.	SW.	1 mult.	24.94	4.0.	SW.	2 snögl.	24.96	2.0.	1	mult.

D. 22 Gustmåne kl. 8 f. m.

Förteckning på de Oeconomiska Berättelser och Rön som inslutit uti detta årets
Wεκtblader.

Continuation om råttas Spannemåls prisen, med en fråga om Spannemåls rättas värde	pag. 2
mot fint Silfwet	"
Widare om Spannemåls prisen	5. 11. 12. 19. 26. 39
Rön som slycka Hafre - Förwandlingen	3. 6. 13. 19. 27.
Rön och skäl mot Hafre - Förwandlingen	14. 17. 39. 63
Swär och upplösnig på frågan i Wεκtbladet af år 1759 No: 40. hwad som försäas i de gamla Jordböcker med Markland och Ortugen samt Öresland	4
Fråga om Wädet-Rörs nytta och dygnad	7
Swär därpå	25

Fråga huru Svamp ur Hus må kunna fördrifvas	74
Svar härpå: med nyttiga anmärkingar om golf och bygnader	21. 23. 25. 37. 38
Svar om nyttjade märker till de gamla såra murbrut	38
Svar angående drögmått med den löfvade Trösk-måttin	46
Svar angående Stångårns smidet af Bruts: betienke berde det löra uti 1759 års Wärd- blad N:o 27 och 28	29
Fråga hwartil Tjuru-watten som öfverflösur wid Tjuru-brännerie, kan wera nyttigt	33
Fråga til förseemane af witt på Dienstefolk samt at bejorda sold: idrottningen	35
Svar härpå med flera förslag	49. 50
Ättillig utgifter och frågor i allmänna Hushållnings mål	39
Svar om ättilligt härinnan, såsom warers stegrande, Rådman's löwads löst ic.	41
Fråga om bot för en upkommen Wollaps skula	43
Svar härpå	48. 61
Slål emot Brännwins brännande och bruk	45
Fråga et utrota mahl, samt råttor och wägglöf	48
Svar om wägglöf	58. 61. 64. 73
Om Rätter	61. 62
Fråga at för Podagra, mat af ändet är Hädelig	57
Uträttning om en del Säckeslags förhållande i wigt emot hwatannan af 1759 års wårt	59
Et sätt til rening i Koffelugnar til bevarande af med	69
Hemställning om icke Namp-Olja conserwirar Cegel ic. sika som Eldra Trä, och Tran lödret	79
Bepröwar med l at fördrifwa Sorkar ur Trädgårdar	71
Fråga at inhägnat Åkrarne där mocken Sädesspridning i år stedi, til föröd nästa år	75
At fördrifwa myrre som sig uti och under hus nästa	76
Fråga om et slags Insecter, kallade Wobbor eller Toracker sika Torndyflar, fördrifwande utur hus	79
Svar härpå	93. 95. 96. 99
Anmärkingar wid Böls: spisar	101
Uf Gram, Majoren och Riddaren Pehr Kraaks Physicaliska Samlingar är infördt.	
Om Solen, at löden är hennis Aliment ic.	7
Om hennis Gläskar och wat ric ic.	9. 41
Om Guds förs: underwärt i N: turen	55. 57
Om homogena och heterog na Hus och deras wätkan	65. 67
Mathematiska Anmärkingar af N. Wahlström.	
Om Himla-hwalfwel	69. 71. 73. 75
Utdrag af Duhamels Bok	
Om det i England upfundne nya Åkerbruts sättet	77. 79. 81. 83. 85. 87. 89. 91. 93. 95. 97. 99. 101. 103.

ANNO 1760 d. 27 December.

Politie- och Commercie-Sidningar.
Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

I Stockholm äro istån den 13 December til den 20 dito födde: 21 Gåfbedarn, 25
Gåfbedarn, Wige 9 Par, samt begrafne 22 gamla Personer, och 52 Barn. (o) Ut-
märker at ingen förtäning istån den församlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde: 5 af Wattusot, 5 af Lungot, 4 af Alderdom, 2 af
hettig skula, 2 af Bröst skula, 1 af Goltur, 1 af Fräka, 1 af Dansifwen skula, 1 af
Trän-skula. De 52 Barnen äro döde: 20 af Elag, 26 af Koppor, 1 af Hiertsprång, 1 af
Inwärtis skula, 1 af Wattusot, 1 af Dansifwen skula, 2 Döddöde.

Namnen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Advocat Biskopen Wilhelm Johan Dubbe. — Handelsman Abraham Claes-son. — Stomatiken Vingt Hertln. — 2 Barn. — (St. Clara) Gramsl. Commisfiten Eggzell Enka 69 år gl. — 4 Barn. — (St. Jacob) Ubrmakare gäben Andries Jor-ell. — Packhus Rocien Carl Wibertman. — (Riddaren.) Rikshörmästaren Carl Pihjors 60 år gl. — Nyeluffen Hallengrens hustru. — 1 Barn. — (Tylks Förl.) Winkstänken Johan Valentin Hoy. — 1 Barn. — (St. Maria) Hof-Dwärrermästare Entan Greka Hög. l. — Besökare Entan Anna Hallström. — Medhårare Entan Elisabeth Schöder 63 år gl. — 14 Barn. — (St. Catharina) Stofstikaren Dlof Wendel. — 12 Barn. — (Kongsof-ven) Hattmakare Gesällen Johan Sandström. — Linwärgare Gesällen Daniel Kruses hustru. — 1 Barn. — (Ladugärsland.) Au cultantins Eric Wigenaus hustru. — Entan Anna Nöcker 60 år gl. — 4 Barn. — (St. Olof) Wigau Anna Perddotter. — Gerdiss Sol-daten Lars Klingbergs hustru. — Åkare-drängen Jacob Blom. — 7 Barn. — (St. Johäns) Wäckerdrängen Semuel Vidin. — Utskreddare Gerdiss Karlens Hans Gidttelberg 75 år gl. — 6 Barn. — (Baranuset) — (Danviks Förl.) — (Skepsk.) — (Liljeswärdste Reg:tel) — (Säbattsbergys Gattighus)

Öfverfullige Fungiorer.

Förleden Onsdag som war den 24 Decembr. blef utar en mans wäfska uti trängsten wid et Coesja-Contoir i Banco-huset, kortfölen en på Banco-Cassuren E. Palm skald Banco-Cassa-Sedel No: 6488, stor 4500 dal. kop:mynt, och uti igen den 23 i samma månad efter Koschell et Conradis Assignation, jemte en liten Banco-Polett på 17314 Dal. 4 öre kop:mynt, samt 8 a 10 plåtar i små sedlar; Den som ersjorde om herore Cassa-Spel och Banco-Polet någon efterrättelse harwer eller trauo les, så fan, behagade sådant tillfäna nämna uti bemälte Koschell et Conradis Contoir på stora Nyggatan i huset No: 121, res. emot skal god:teligen förfollas.

Chredan man för den widtagne nya inrättningen med i sommarhet Linne-Kätkars alle skat-lade Pumpors samling för Pappers Brufen, har nödigt at så byra 2-ne något föra nid muel-ten melägne Kurl eller Wodder på Södermalin, den ena wid eller ej långt från Stadsgården åf Catharins sidan, och den andra på Narnsgatan något öfwan för Sel'n. Allihå beagade de som sådane Kurl eller Wodder torde wilja utbyra, derom idta gifwa tillkänna i nästa hu et wid Nörta ändan af Nya Ladugörslandsbreen, en trappa upp, då där om byran recorderas. Ut-ri Wodden i samma hus där Kurl är utsatt til Pumpors löfdeande, så alla de som wägot at Linne Pumpor ett lefwerera, jemte tillig betalning derjore, ritit och utan betalning hämta ras-pat Wol:indste, at krula i häket för Eldre härtill Linne Klarat plögat förbränna, om lit-wäl til Papper med mera winst för ägaren och nytta för det almähna och Papper-brufen, fun-na användas. Wol:indstet är til afslöende äwren så utefängt som bästa föde och ännu wig-are, och kung de som behaga, äwren så löpa deraf til et gonsta ringa pris, så at för mindri än en höfwer fan et plusskald häfwa tillräckeligt för hela året.

Prenumeration på desse Wedoblad samt Politie och Commerce-Tidningarne är efter wänlig-heten 9 dal. k:mt för nästkommande år 1761. och emottages i Ko-gl. Tryckerie Woden. Då id Prenumeranterne inbära utan betalning det som de kunna häfwa at awerera om, afstnast at Ar-tiklarna ej äro långa.

Den wänliga Prenumeration på Års-Trycket uti Kongl. Tryckeriet eller de utkommande Konas-Förelöppingar och andre Weta Publica, med hwad mera som erskjades för Kongl. Tryckeriets räknig uplägges, emottages i samma Tryckerie för nästkommande år 1761 med 36 dal. k:mt på tryckpappret och 45 dal. dito mynt på skrupappret.

På Riksdags-Tidningarne för innewarande Riksdag, emottages i Kongl. Tryckerie-Woden till detta års slut Prenumeration Nio dal. kop:mynt för de första 50 Nummer, och hwad desse Tidningar mer i Trycket kunna utaföra betales sedan i proportion: blifwande ej flere Exemplar trycke än pränumeranter sig awåla.

Åf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Maj:ts och Rikens Sammar- Collegii Circulare: Bref, till samtliga Herrae Landshöfdingarne, angående förbud emot Allmogens betungande wid offälliga utgifter wid Stats-kröps mål. Dato: 25 November 1760.

Riksdags-Tidningen No: 3.

Stockholms Wefoblad.

Lördagen den 3 Januarii. 1761.

Lärda Saker, och Rön.

Wid det i febnafe Wefoblad flutade utdrag så långwäga kommit, af Duhamels Bok om Landbruket, war et särskilt Post-scriptum som nu här meddelas.

Uti samma Hushållnings- och Witterlefs-Tidningar, der jag inhämtat det nya åkerbrufs-Systemet, har jag och nyligen fået läsa, hwad en Fransman benämnd Lillet upptäckt angående kol-ar, som mycket och ofta flada hwitet. Här af wil jag nu i kortbet meddela det angelägnaste.

År 1750 wardt detta ämnet, til almån undersökning, uppgifwit af Wetenskaps-Academien i Bourdeaux: I anledning här af, började Hr. Lillet sina försök det följande året, och fortsatte dem åren 1752, 53 och 54, först hos sig self, och sedan wid Lust-Flottet Trianon, under Hans Franska Maj:ts ögon, som self bebagade flåda utslaget af de, i et så wigtigt ämne, ansåldes rön och försök.

Hr. Lillet använde wid denna undersökning så mycket slit och noggranhet, at han på en gång uppå 120, lätt wid hwarannan afsele och med hwite besådde sängar i ake tog, hwad luften, jordmonnen, gödfens art, säningsstilan, ufsådens art, sådes-kornets hwarstbanda beredande, kunde märka til kol-arens frambringande eller hindrande.

Utslaget blef alltid, et denna sjukan härdrörer hwarken af jorden, eller gödfen, eller wåtan, eller luften; utan af et giftigt stoff, som förderiwat helswa kornen uti et ejrs, för utwärtens åkomma, wälbehållit ar: at et fress och kärnfullt hwite anstrar kol-ar, bara det af at det blifwit, antingen för sådden eller uti jorden, smuktat med stoffet af sådane ar som warit fladade: at smittan äfwen meddelas genom balm och agnar, som kommit at röra wid sådant stoff: at densne sjukdom allenast antastar hwitet, men icke råg, korn eller basra.

Widinsund detta stoffet under töfningen utspredes, så wäl til den stilla, som til den redan ansuckna balmen, hwadan det med gödfen följer uti åkren, och smittar den renaste såd, som derå sådd warder: så bör man nogga ackta, at icke bruka gödfen innan hon är wäl brunnen, hållt om deribland kunde wata kommen någon misfänt balm; men sedan denne blifwit wäl rutnad och försmålt, skal han ej mer kunna flada.

Hr. Lillet försökte widare, at på åtskilligt sätt så tillreda det afdraorensaste utsåde, at det måtte förlora smittan och icke gifwa annat än rena och behålna ar. Twättande med gement watern sants otillräckeligt. Et godt förwarings medel, och minst kostsam, är, at uti gemen lut twätta den af kol-ar fladde såden. Ut twätta hwitet uti nästan studdett kalk-watern, är också ganska godt. Utsåde, som blifwit twättat med gemen lut, och sedan med kall öfwerjällat, lyftades öfwermåttan wäl. Samma wårkan hade asse-lut efter ny wed, luten af påtasta: watern, måttat med hase-salt: äfwenledes med saltpetet.

Åtskillige andre medel sunnos nästan lika så kraftige: såsom rutnad urin efter kostap, eller menniskor, med eller utan osläckt kalk-påjällad: dyngwatern, med eller utan berörde kalk-mid, eller ed blandat med saltpetet-spiritus och fröm-watern.

Man måste i ake taga, at hwilken af dese tillredelser man bruka wil, bör såden förut åtskillige gånger twättas med gement watern.

Det är försökt, at hwete, som man med slit läst et helt år ligga i merberörde stoff eller sot af kol-ar, icke tagit mera gift och smittosambet, än om det nyss för såningen blifwit det flolat.

Wårst hwetet är mera underkastat denna sjukan, än höst-hwitet. De förwarings medel, som både suhog wårkan wid detta senare, sunnos ej öfwer all tillräckeligt wid det förra.

) o (

Luten af potaska vill gierna bränna sådes-kornet, antastat grodden, och dödar sämedels en del af utsädet.

För landtmän är säkrast, at bruka gemen lut eller ock rutnad urin.

De upnämde förvarings medlen nyttias sålunda: Säden öses i et tråg fullt med watten, twättas deri, och smörres medan watten afbådes, härwid fortfares, och watten ömsas så ofta, tills det afsinnet helt klart: sedan lägges säden i jostfennet at torfas: när han bliwit torr, twättas han uti luten, som bör wara wärmgjord: medan han än är juttig af luten, öfwerkastas eller ströds han med oslätt kalk, och röres wäl om, så at kalken ligger wid hwarsit for: torckas derpå och utiås.

Första upbottret til denna sifkan ä hwetet har Hr. Tillet lika så litet funnat upstäcka, som Påfaren förmått på hitta första upbottret til den så kallade Fransos-sifkdomen. Wägge sifkorna fortplantas genom smitta, hänge hita mer eller mindre, fortare eller långsammare, på de ämnen som dermed beklagade blifwa, allt efter deras egna inwärtas omkändighet. Os är nog, at weta säkra botmedel emot en smitta som förderfwar den ädlaste säden.

Wärkeligt är, at kalkens nytta til hwetets förwarande från rost: ar, redan år 1741 uti Swerige warit funnen och kundgjord af Kyrkoherden Strand, i 4:de Qvartalet af Kongl. Wet. Acad. Handlingar för samma år. Och som, enligt hans glorde föröf, ej mer än en ottondedels tunn kalk behöfwes til at milda en tunn hwete; så tycks mig, at ingen ting är lättare, eller mera lönat mödan at wärkställa, än de här öfwanbeskrene, och i Stränckite så sorgfälligt pröfwade förvarings-medlen.

Följande är insändt:

Om I. H. damb uti Rågen:

Wid min Herres och Princisals härunder lydande hemman, som med des egen afwel brukas, har jag wäl några gånger de förega åren på logarna då rågen har tröskats, bliwit warse något koldam, hwilket likwäl icke wortt til särdeles skada, detföre jag icke eller gjordt mig angelågen at granska hwarsteden det kommit: Men som et sådant dam i år til en myckenhet wid dese hemman har funnits uti rågen, at folket under des uttröskande och kastande set ut i ansigtet och på kläderna, som the hade riwit ut en loblmita, loge, golvnen och allt öfrigt på logen och uti sadorna som det warit öfwerkastat med koldfogbe, hwarjore när jag detta set se, tänkte jag at några råg-ar eller swingel skulle wara fulla med kohl som detta förorsakat, derföre låt jag på et ställe sopa rent loge-golvnet, derpå lades et rent öfsträtt rågband, och besalte en dräng tröska på sielwa åren, när bandet wändes, sans icke det ringaste dam på loge-golvnet, sedan besalte jag dräng'n tröska på rotåndan, då dambet straxt wjade sig och golvnet blef helt swart, hwilföre jag granskade samma band i rotåndan och fant en myckenhet, helt små borttorrade ämnen til rågar, inneslutna hwar i sin balja, hwilka wid öfnandet alla woro innantill watta eller fulla med koldam, lika som somlige hwete-och fern-ar på wara.

Dese förenämde små tillämnade råg-ar präsumeras antingen hawsa warit så kallat steskrätt af andra rågstånd, som den wäpande rågen sedan förwast, eller ock några öfsträtt urkomna fräda rågstånd som städet för när up uti jordbrönet och den starka toskan sedan förtagit, eller ock någon fräst dem förskämt, medan de woro så klene, hwaruti sedan et kohl eller dam måste blifwa.

Wit ändamål är icke at härmed upstäcka hwarsteden eller puru koldam kommer uti rågen, det bättre och försarnare återbrukare än jag torde förut noggsamt hawsa sig bifare, utan som en del wil aldeles påstå, det sielwa rågen som detta dam är uti, skal år efter annat blifwa så hysmittat, at den icke duger til utsäde, utan ständigt öka mera dam af sig; Fördenstul anhålles, at om någon sådant utrönt, wille tillänna sielwa antingen kolddammet skal kunna smitta sådes-rågen eller icke. Jag för min del tycker at sådant är onaturligt, hällt som jag funnit, at när den dambiga rågen blir wäl kastad och wönnat, finnes ingen åfkillnad på den och annan god råg, allenast likwäl händer at midlet blir litet gråare än efter den råg som är utan dam. Holms
Wet. den 14 Novemb. 1750.

Algot Zählberg.

ANNO 1761 d. 3 Januarii.

Politie-och Commercie-Tidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Meteorologiske Observationer.

Dec.	Sl. 8. f. m.				Sl. 2. e. m.				Sl. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
27 d	24:98	1.u.	N.	2 mult.	25:28	3.u.	N.	1 mult.	25:39	4.u.	-	mult.
28 d	25:14	1.ö.	S.	- snö.	24:98	5.ö.	SW.	2 rägn.	24:98	6.ö.	-	2 mult.
29 d	25:10	2.ö.	W.	2 flart.	25:13	1.ö.	W.	2 flart.	25:16	0.	-	mult.
30 d	25: 6	2.ö.	W.	2 mult.	25: 6	2.ö.	W.	1 mult.	25:20	0.	-	mult.
31 d	25:49	2.u.	N.	- mult.	25:40	1.u.	O.	1 mult.	25:37	0.	-	snö.
1 d	24:99	3.ö.	SO.	1 rägn.	24:80	3.ö.	SO.	1 rägn.	24:67	2.ö.	-	mult.
2 d	24:69	0.	N.	- mult.	24:90	5.u.	SW.	1 mult.	25: 9	8.u.	-	2 mult.

D. 29 Sista Dw. kl. 6 f. m.

För denne Wecka är ingen Förteckning på de Döde och ankommande Resande inkommen.

Januarii Månads TAXA.

Hwarefter skijande Persedlar försäljas i Stockholm, Anno 1761. Rp:mk:

Bröd til et dre R:mt bde waga.	En Kanna godt Dubbelt öhl	1 dal.	8 öe.
Hmetebröd med midst bakat 1 och 1 häst Lod.	En Kanna Enkelt öhl	"	18
Dito utan midst bakat 1 och 3 fiend. Lod.	En Kanna godt Swag öhl	"	8
Städt Råg bröd 4 och 1 häst Lod.	En Kanna Gål:Widöl	"	28
Dito ostädt bröd 7 och 1 fiend. Lod. R:mt			
Et Fat Dubbelt-öhl	En Marc Färsst Dye: Stut: eller Dwi:		
Dito En Tunna	ge:Rött		16
Et Fat Enkelt öhl	En Marc Hel eller Halfgod gjödd Ralf		24
En Tunna Dito	En Marc Framfiending dito		22
Et Fat Swagöhl	En Marc Walfiending dito		26
En Tunna Dito	En Marc Färfött		14
En Tunna Splödhöhl	Goda Driedes Lam säljes stycket 9, 10, 11 a 12 dl.		

Utfillige Fungjorelser.

På gatan är uphittat en Klapp, som ägaren kan igen bekomma på Wigerts Caffehus mitt emot Kongl. Post-Contoirtet.

Et par vackra bruna Wagns hästar äro til salu; hwarem underättelse sås hos Hof-mästaren Martineel wid Drottninge gatan i hörs-huset wid Bergs gränden N:o 28.

Uti för detta Gusticks nu Fabriquer Ringsfjörms hus N:o 16 wid Ryskewägen på Söder, äro 3 trappor up 2:ne meublerade Kamrar med elst utan fäng och värme på är eller wicka at hpra.

Efter de til Medeladet för 1760 erhållne Räkne Listor, är antalet i Stockholm, af Varns-
Födelse, Giftermått och döde Personer, som följer:

	Födde Gåffe- Barn	Födde Släde- Barn	Wigde Par	Döde gamla Personer	Döde Barn
Uti Januarii Månad	82	83	55	79	89
Februarii	68	71	49	112	93
Martii	80	86	28	136	117
April	86	110	125	178	139
Maj	90	86	81	185	238
Juni	58	60	55	151	129
Julii	86	86	35	110	234
Augusti	84	100	23	154	101
September	119	123	52	126	182
October	154	155	200	128	210
November	96	82	72	104	184
December	41	34	29	40	148
Summa	1044	1075	804	1507	1871

De gamle Personere äro döde af	Farnen äro döde af
Lungfot	Koppor
Ålderdoms trämpor	Slag
Hetsig siuka	Dangiswen siuka
Dangiswen siuka	Bröst siuka
Slag	Hetsig siuka
Bröst siuka	Kilbofot
Wattusot, So	Mag siuka
Hått och ring	Durcklopp
Varnsjång	Invärtas siuka
Gråsa	Gråsa
Invärtas siuka	Lärsten
Döcklig händelse	Wäpling
Andehoppa	Slödrugg
Nattande siuka	Dödsöde
Slödrugg	Hiertprång
Förwärt	Wattusot
Flus feber	Döcklig händelse
Kallbrand	Lungfot
Sten passion	Grifeln
Gidit	Lärande siuka
Blodförtning	Drunknad
Långlig siuka	Gulfot
Drunknad	Uppkastning
Grifeln 12	Smulnad
Diaree 7	Rödsot
Gulfot 3	Såg om ring
Mjält-siuka 3	Blodförtning
Mag-siuka 3	Pleurisje
Lärsten 2	Kallbrand
Wenerist siuka	
Wäpling 6	
Pleurisje 4	
Smulnad 3	
Såg om ring 2	
Blodförtning 2	
Pleurisje 4	
Kallbrand 1	
Wäpling 6	
Pleurisje 4	
Smulnad 3	
Såg om ring 2	
Blodförtning 2	
Pleurisje 4	
Kallbrand 1	

De dertige åtsjätte sjukdomar som allenast 1 Person blifwit dödd utaf, håller man för öf-
verflödigt at upräkna.

Af Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Maj:ts och Rikens Sweska Hofrätts Bref till samtelige Herrar Lagmän och Högads,
höfdingarne om Tings- Terminens tidiga kungörande hos Kongl. Hofrätten. Dat. den 6 De-
cembr. 1760.

Riksdags- Tidningen N:o 4.

Stockholms Nefoblad.

Tördagen den 10 Januarii. 1761.

Lärda Saker, och Rön.

Följande är insändt:

Wälment förslag til nyttiga inrättningar i den almånna hushållningen.

2110, 1) Uti 1758 års wefoblad N:o 21 äro goda underretteiser införde om Fall-gårdes-gårdar, Ridsbag och Stenmurat med mera til Skogarnes besparande.

Får jag och lof uttra min enfaldfga wälmenting härutinnan, så tyckes Skogarna äfwen theris igenom blifwa rättmätligen besparade: em hwar Landtbrukare, då han ärligen uppsätter någon ny gårdes-gård i stället för den gamla, på de ställen der intet Stengård eller Ridsbag kan göras, i best af sven och ris, intet gör den nya gårdes-gården högre, än wid påf en alm, eller 5 a 6 qvarter, och sedan uträfwer et ordinarie eike på bägge sidor om gårdes-gården. Torfwen eller matjorden kastas i wispa högar af föras på åkren, men den mörta botn: jorden i Dilet, lägges til gårdes-gården. Häraf äro ättilliga fördelar på en gång wundna. Stogen blifwer genom mindre gårdese spord; en stor del af den gamla lören, som är cheft frisk, men förskadug til de wanliga gårdes-gårdornes förnyande, duger til denna; stora sadriswor kunna icke heller samla sig här; om wårten blifwer jorden för torr och beqwäm, antingen det är åter eller ång, til wårternas framdrifwande; och är difes: jorden mycket nyttig at föra på åkren.

Ärligen kunna dese difen upprättas, der så behöfwas, och alt som jordmonen är til, göra dem djupa. Ju djupare samma difen kunna göras, ju lägre får gårdes-gården wara. Sådana gårdes-gårdar kunna förmodeligen stå längre wid magt i starka blå-wäder, än de wanliga.

Häremot kunna faller några inwändas, at förmycken jord borttages til sika difen på bägge sidor wid gårdes-gårdarne; hwilka swaras: at den öfriga jorden blifwer så mycket mera bärans de och beqwäm, både til gräs och sådes-wårten.

I snnerhet kunna dese gårdes-gårdar göras, der Rå-gårdar stola uprättas, efter förretade Storstiken Spar och Boaman emellan; då hwar och en tillika med sin gårdes-gård, kunde hålla difenen på bägge sidor om gårdes-gården wid magt; men matjorden som kastas ur samma difen, kunde hwardera difets jordägare, använda til sin nytta.

2120, 2) I samma års Wefoblad N:o 50 är en fråga införd, om icke Tjår-watn är tjenligt til Saltbitter-jordens ansjuktande; hwilket lemnas til dens beswarande, som äger insigt i den saken. Men får jag lof gifwa mit enfaldfga och wälmenta förslag tillkänna, om Saltbitter-jordens jordkande, så är det följande:

Wid hwar Lands-Kyrka, der Almogen måst samta sig innan Gudstiensten börjas, kunde grafwas och muras en graf 8, 10, 12 a 15 alnar lång, 6, 8 a 10 alnar bred, alt som församlingen wore stor, och jordmonen tjenlig dertil, och samma graf sedan fyllas med sådan jord, som wore tjenlig til Saltbitter-jord.

Öfwan på grafwen kunde byggas et hus, til storlet efter grafwen, wid påf 4 alnar högt, med snedstaf tak, som wid påf med tre alnars läng takstot ginge ut från hwardera wäggen. I hörnen under takstoten kunde sättas stolpar, och från stolparne til knutarne, slår, eller sparrar, hwar på kunde spikas bräder; Så hade almogen stul i regnagtigt wäder, på hwilfendera sidan wårret intet blåffe. På den ena gawelen kunde göras en stor döer, til Saltbitter-jordens ut och intagande.

Då swälarna til samma hus woro tillböpa byggne, kunde några stycken rånnor, längre och kortare, på hwardera wäggen insättas i wissterna, som lutade med inre ändarne ned at saltbitter-jorden, och med yttre ändarne woto wid påf tre ortondels alm utom snällerna, då och samma rånnor kunde sättas fast, at de intet blefwo af wanartigt och elakt folk borttagne.

Til hwardera wäggen kunde göras en bo, efter wäggens längd, och utan på wäggarne så

Skas fast ofswanpå åndarne af rånnorne. Sedan härås et hål till hwar rånnå genom botnen i boarne; Så wil man tro, at almogen skulle sedermera finna sig wid, utan påminnelse, at afkemma sin urin i boarna, till Saltbitter = jordens ansucklande, så ofta almogen wote wid korn:n.

Wid somliga Lands = kyrkor är förmodeligen så ren och god jordmon, at ingen graf bebbs = de göras och spås, utan allenast uppbyggga berörde hus på tienligt ställe wid kyrko gården, och sedan upstå diten omkring samma hus, at regn och sud = wain intet kommer under huset och förskämde Saltbitter = jorden.

Efter några år wote förmodeligen denna jorden tienlig at tilwårka saltbitter utaf, då kyrkan förmodeligen hade at förwånta samma förmon, som Kongl. Besjewet af den 8 Martii 1753 tillågger Ståderne, som planterat eller anlågget Saltbitter = joro.

Församlingen wote förmodeligen så mycket mera willig at kosta denna inrättningen, som hela Riket och äwren kyrkan hade deraf stor nytta.

Uti merberörde hus kunde läggas dynsockar, något högre än rånnorne, och derofwanpå golf; Så wote huset tienligt, at hafwa likbåtar, eller annan grof redskap, kyrkan tilhörig, uti. Elter och kunde en eller flera af församlingen hafwa sina båtar i ostandnde hus om helgedagarne, och derjore gifwa något årligen til husets reparerande i framtiden.

3:tid,) Hwad stor nytta och förmon det är, at så höstråg, håst den så kallade Finn = eller

Gall = rågen, ibland wårstäden, när man wil lägga någon åker i wass til ång, och den samma

glödder, kan inhämtas af min enaldiga underåttelse drom uti nästledne års wefoblad N:o 14.

Födeträffliga nyttigt är och, at uti å höst på mppbrer eller måsar, som man uphåker eller rotbugger til ång, när man intet har tillfälle at lägga göddsel och uti wårstäden på den upwån = de måsan, ty höstet fördrifwer måsan, at han intet tager sig så snart wårt som eljest. Dessutom kan höstet sås på ångar, der som är små gråswårt, i synnerhet der win = kreaturen, emot mången husbondes willa, komma at gråswa och uprota ång och gråswall; om hwar landt = brukare fördenkskull sumne sig wid, at gifwa sina stallrångar och ladugårds = pigor någon dricks = penning, ungfår 6 styver för hwar tunna höstrå, som med en risel eller häble = Goll blefwe rensåttat och samlat om wintren, samt utgåde om wåben på nästnämde ställen; Så skulle thet wrostigt löna kofnaden och mödan. Philipstad den 11 Octobr. 1760.

A. Thunberg Johanson.

Eftaledes är insändt:

Jag har at framte 2:ne i mit sinne wigtige frågor, som angå wår landtbusshållning, med begäran, at de deri åga insigt och årfarenhet, wille göra så wål, och härutinnan gifwa så wål afwänbeten som mig önskelig uplysning.

1:mo,) Om någon slags wif proportion eller indelning åker och ång emellan, kan wara mödlig och nyttig; NB. då så wål åker som ång äro i någorlunda god hård, då och altid af denna sednare wifsa last, a 25 Rispund på lastet, efter hwarje tunneland, såsom årligt merium hde supponeras; samt hurudan en sådan proportionerad storlek efter tunnelandes widd bör waras och torde i anseende til årens hättre eller sämre jordmon någon liten åtskillnad behöfwas göras.

Detta tydes wara så mycket angelägnare, som man då altid med större säkerhet kan weta, huru stort antal af boskap och hästar kan hållas, samt inom hwilken tid åter kan bliwa glödd med mera.

2:do,) Då man efter wifsa eller 10 års årfarenhet, wifd en gård noga annoterat och wifd all höfallning til lastat och deraf gjort medium (NB. här bör och supponeras hårdad ång, så wål den hög = som låglånda;) hwilket är fördelagtigare stånligt wid mågt hålla et wifd antal boskops = och andre åtelige kreatur; och det i så måtto, at då de åldse: så af kor som orar til mödorsti slaktas eller såljas, andre slutar och awigor i stället sättas tunna, ånda til och med de spådaste i ständig spottning; eller och då et pinnligt hö = år infaller påläggga flere, til slagt ut af hata; och i swårare år åter minsta antalet ?

Patriot.

ANNO 1761 d. 10 Januarii.

Politie-och Commercie-Sidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Meteorologiske Observationer.

Jan.	Kl. 8. f. m.			Kl. 2. e. m.			Kl. 9. e. m.		
	Bar.	Therm.	wind. wädl.	Bar.	Therm.	wind. wädl.	Bar.	Therm.	wind. wädl.
3. d	25:24	6.u.	NW. 2 mult.	25:10	2.u.	NW. 2 snö.	25:4	1.d.	2 snö.
4. d	25:9	6.u.	NW. 1 mult.	25:29	4.u.	NW. 1 mult.	25:70	5.u.	- flart.
5. d	25:58	2.d.	SW. 2 mult.	25:48	6.d.	SW. 2 mult.	25:40	5.d.	3 mult.
6. d	25:55	1.u.	NW. 3 flart.	25:55	2.d.	NW. 1 flart.	25:60	1.u.	- flart.
7. d	25:95	4.u.	NW. - flart.	25:95	2.u.	NW. - flart.	25:90	2.u.	1 flart.
8. d	25:80	2.d.	NW. 2 mult.	25:65	4.d.	SO. 2 mult.	25:70	3.d.	2 mult.
9. d	25:90	1.d.	NW. 2 mult.	25:25	1.d.	NW. 2 flart.	25:65	2.d.	2 mult.

D. 6 Nymane fl. 10 f. m.

Söjande Resande äro nyligen ankomne:

Major Råberg ifrån Calmar, log. i huset N:o 103 wid Stårgårds gatan. — Öfwerste Lieutenanten Graf Puttbus och Baron Wrangel, log. på Källaren Hoppet. — Capitaine Schwertin och Lieutenant Källström, log. i huset N:o 32 wid Smed gatan. — Capitaine Wernstedt ifrån Wästerbotn, log. i huset N:o 36 wid Bredgränden i Staden. — Handelsman Pedron ifrån Christina, log. på Nvarnhus Källaren. — Handelsman Olivier ifrån Paris, log. i huset N:o 118 wid Kiniska gatan. — Inpretor Forsman ifrån Dablarne, log. i Glasmästarens Kresbergs hus wid Gidtgatan. — Instrumentmakaren Marcus ifrån London, log. i huset N:o 46 wid Smala gränden. — Regements Commisarien Kobsam ifrån Pometn, log. i huset N:o 38 wid Gidtgatan. — Stepparen Hiortsberg och Styrmän Blombek ifrån Gidteborg, log. i huset N:o 99 wid Drakens gränd. — Mur Gesällarne Dolek och Jungmacker ifrån Gidteborg, log. i huset N:o 136 wid Lullports gatan på Drott Malm.

I Stockholm äro ifrån den 20 December 1760 till den 3 Januarii 1761 födde: 26 Gåfkebarn, 30 Rikdebarn. Wägdte 46 Par, samt begrafne 34 gamla Personer, och 81 Barn. (o) Åtmärker at ingen Förteckning ifrån den Församlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde: 2 af Inwärtas siuka, 2 af Lärande siuka, 5 af Hetsig siuka, 7 af Lungfot, 3 af Wattusot, 2 Drunknad, 2 af Slag, 2 af Bröst siuka, 3 af Allderdöm, 2 af Dangiswen siuka, 1 af Hån och sting, 1 af Kräftan, 1 af Gräsa, 1 af Venersif siuka. De 81 Barnen äro döde: 3 af Bröst siuka, 49 af Koppor, 4 af Dangiswen siuka, 20 af Slag, 1 af Hetsig siuka, 2 af Blod störning, 2 Dödsföde.

Namnen på de både gamle Personer äro:

(Stör kyrkan) Rådsmannen Salomon Porath. — Jungfru Margareta Krabbé 60 år gl. — 3 Barn. — (St. Clara) 8 Barn. — (St. Jacob) — (Riddareh.) — (Tyfka Förl.) Klådmästaren Georg Daniel Mescher. — Eggwäswaren Johan Hindrich Brockman. — 5 Barn. — (St. Maria) Visiteuren Matthias Braut. — Kopparslagare Gesällen Eric Sundgren. — Murdrängen Daniel Hurlig. — Spinnerstän Lisa Wackman. — Skleswäswaren Johan Fred. Schulz husfru. — Åfars gåfken Johan Johanson. — 18 Barn. — (St. Catharina) Spinnarin Vincent Ericen. — Silpäckaren Johan Wroberg. — Ulfortetaten Emanuel Limon. — Klådmästare Gesällen Michael Preuz. — 17 Barn. — (Kongsholmen) (o) (Ladugårsländ) Slaktaren Hindrich Ahlroth 60 år gl. — Dräns wid Anders Anderbon. — Stads Soldaten Susaf Goldman 70 år gl. — Murgesällen Gue

Kat Dberg. — Enkan Susanna Åberg. — 9 Barn. — (Sr. Olof) Fabriqueuren Adam
 Richter 70 år gl. — Afstledade Brandwäcks Notmästaren Israel Fogelberg. — Hustru Maria
 Höf. — Politie gubben Anders. — Murdrängen Lars Tengberg. — Zimmerman Eric Alar-
 gens hustru. — 12 Barn. — (Sr. Johannes) Stömans Enkan Maria Ekills 80 år gl.
 — Snickare Enkan Margareta Berg 90 år gl. — Afstledade Västskären Peter Kristoff 70 år
 gl. — Einwärdare Alderman Hendrich Gröns hustru. — Zimmerman Jonas Ståhles hustru.
 Pigan Brita Åberg. — 8 Barn. — (Bærnhuset) 1 Barn. — (Danviks Förs.)
 Stömans hustrun Anna Lisa Höf. — (Skepsh.) — (Pilsjöwärdse Reg:ttet) — (Söbe-
 batsbergs Fattighus) Stadsväcks Enkan Lisa Novander 75 år gl. — Enkan Christina Wil-
 berg.

Åtskillige Kungörelser.

En resande til Småland med egen wagn åskundar Rese: Kamerad efter 8 a 10 dagar; un-
 derrättelse sås i huset N:o 179 på Rådmanngatan.

På Kongsholmen uti Dwarteret Äplet under N:o 62 är en Trägårds tomt å fri och egen
 grund, af 15502 qvadrat alnar, med tillräckligt drifhus och fruktträdande trån samt buskar till
 salu. Eller jemte en Trägård bredwid, med all nödig Trägårdens redskap och rum för Trägårdens
 mästaren, at arrendera; samt för en Fabrique, en stor Sal 27 alnar lång, 12 och en halj
 aln bred, utom några Kamrar och Kållare dertil, at hyra; hwarom underrättelse sås på La-
 sonts Caffehus wid Järn torget.

Den som åskundar at hyra Norra Stads Brygghuset, enligt förra kungörelsen, behåga-
 de först göra sig underkunnig hos Hofslagaren Carl Noth wid Pöcker torget, derest Contractet
 kan ses.

De wid stora slätten upå Kongl. Diurgården så kallade Curusia gårdarne, äro antin-
 gen til salu eller til at hyra, dese gårdar äro ganfka wäl belägne til Wårds-hus; hwarom
 underrättelse sås på Cannelins Caffehus alla Söndne dagar i från kl. 12 til 1.

Dragnings Listorne för St. Peters Kyrcks Potterik äro nu antomne, och för Appelation er-
 läggas aldebrist til nästa Fördag; hela och halwa Lotter försäljes på Apoteket Engeln och
 uti Johan Clarins bod wid Norrebro, hwarest Listorne kunna igenom ses, och utbetalas Win-
 skerne af Charles Loutin.

En stickelig Person som kan skrifa och räkna, samt tillta sberär Åkerbruk och Ålen med
 Handwäcket, åskundar å landet hos något Herrskap Rogge spåla; underrättelse sås på General
 Landt: Tullis Contoret, hos Wacktmästaren Anders Dillstedt.

På Södermalm och Götgatan är för trene wacker sedan förkommen en Sp:nst Til til får-
 gen hwit, endast på det wänliga örat något brun; den som om detta hundskreatur i ågon kund-
 skap häpner eller så kan, gifwe det tillkänna hos Kloackaren wid St. Mariä Förjanting, des
 beswär skal med 9 dal. löpp-mynt förskyllas.

Uti huset N:o 38 i breda gränden wid Horns gatan äro rum at hyra, samt en Handels-
 bod om så åskundas och kan nösta tisdag tillrädas, underrättelse sås i samma hus.

Uti Rosströms och Stolpes Bokläda wid Noter bro, äro följande inbundne Böcker til salu
 Infatte: Hambach's Beträcktelser öfwer Jesu Christ Lidande bägge delarne fr. b. 48 dal. Ca-
 stelli Dictionaire på Italienska, Fransiska, Polska och Latin fr. b. 35 dal. Agricola's Concord-
 dancs Bibel 30 dal. Schmidts Latinse Bibel 15 dal.

Prænumeration på dese Wätsblad samt Politie och Commerce Tidningarne är efter wanliga
 beten 9 dal. löpp-mynt för innewarande år, och emottages i Kongl. Tryckerie Wöden. Och så
 Pränumerationerne insdra utan betalning det som de kunna hafwa at averttera om, allenast at Åre-
 tielarne ej äro långa.

Den wanliga Prænumeration på Års-Tycket uti Kongl. Tryckeriet eller de utkommande Kongl.
 Förordningar och andre Acta Publica, med hwad mera som derfädes för Kongl. Tryckeriets
 räkning upsläges, emottages i samma Tryckerie för innewarande år med 36 dal. löpp-mynt på
 tryckpapper och 45 dal. dito mynt på skrappapper.

Åf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Berättelse om Chirurgiska Societetens gjöromål sedan första Riksdag. Utgifwen år 1769.
 Riksdags: Tidningen N:o 5.

Stockholms Heloblad.

Fördagen den 17 Januarii. 1761.

Lärda Saker, och Rön.

Följande är insändt:

Höfzig: Men föremödeligen nödvändig och nyttig erindran om Sades Magazineer.

Saken angående Magazineer, hvarom denna tiden skrives och tryckes, är så betydande och af den vigt för et helt samhälde så, at ingen utan vigtigaste skal må säga fram och säga något deremot, utan at med råtta så namn af en gråt, som ej vet hvaruti Rikets styrka och svaga består. Et, två eller tre hundrade tusend man i fält vil ingen ting säga emot denna krigsmannen, och han är rått utrustad, och när misvärt och synda straff skal trycka världen, har dock vår gode GUD intet förbudt Joseph at i förtid bygga föredes-bus, just som i wärd-els GUD aldrig har förbudt at rycka undan, hward hwar och en förmår, och såsom ingen undear på, at til en bedres-skådning man låter göra sig en regnskappa, och at södmannen i lugna hamnen förser sig wäl mot stormväder och itat med dugtligaste krys redskap, samt friska menniska med preceptativer och godt bus- apothek. Eldre har man orsak undra at förnuftiga oförnuftiga skal sku finnas, som så alt detta i wärdet, der dock alt för många finnas, och just det förre lemna ut den hårda flämman, som de bordt och aldeles kunnat undgå: men när man skulke sejwa ut sådan wärdesslöshet och dolfska, så skottade den snara undergång at Rikets ofärd. Här, GUD lof! har på en rumrlig tid vår wälsignade Regering warit full waken och upmärksam på detta vigtigaste ämnet, och giordt på en fort tid otroliga framsteg: Sed: non minor est pietas quam querece parca turri, at ackta och förwara hward en så nådig Regering sammanfört och samlat, det sedras konst och swille til. War sig Wägn i Riket hafwa häruti giordt, åtminstone burit til göra mästerstycke. Ingen, utan uteses så kan klandra deras efterakt samma walmening. De ögon, som öpnas, när wärd ärö slutna, sku prisa deras nit. En efterwärd skal säga deras lof. Men mit ringa skal ej föeringa, utan upliwta deras beder, då jag får swat på min twelan, som sedan skal sättia almånheten i wäghet och wisshet, hällt och Rikets högloft. Ståndet, som nu samlade äro, icke lära en så bögwigtig sak utur ackt och acktning låta.

Det har framledt: Diwet: Intendenten och Riddaren Herr Baron Hårleman år 1745 reban, och ärwen sedan Herr Diwet: Directuren Jacob Faggot gifwit uti deligt underrättelse huru såd uti läkar och Cyllader kan ofstado bewaras ifrån både stid: så och ornad, då disse lärar och Cyllinder äro wäl täckte och tärtt så, at såden ej liden omflitte af wäderlet. År såden wäl bärgad, skal den i Cyllindern til 30 a 40 fots högd utan skada och förwandling kunna trwijwas, fast den woro med sin fulla tryckning til tusende tunnor.

Stidd til denna förmon och sanning tages utaf Dörländningaernas jordgrovar, der såden uti flera år wäl skal kunna förwaras. Mera härom kan läsas uti seltwa tractaterna, såsom at alla slags frön sku uti täpt rum, som intet är qwalmtigt bäst triswas och behålla sin lifagtighet m. m. Så aldeles stor och owerdärligen nyttig för et helt Samhälde denne saken woro, om den int juld wore förswad och äckta befunnen uti seltwa wärket: ärwen så sibter den alt för många för huriwudet så, at de intet gå fram; utan baklänges: med et ord: Mucken stor twelan hafwe bärgats afbållt många. Många hafwa bygt Magazineer sedan år 1745 då Baron och Riddaren steg härom, och många sedan år 1758: Men de lära wärd alt för så, som fölgt det stättet och nu kunna sigla fram med fullt edn i handen och säga: Solve mihi hoc argumentum. Om herr-ear Gell och Classon ännu icke begynt det de år 1758 utswat härutinnan göra, så gifwe dem H: E: N: en så bog och willa der till, som han gifwit dem bygg och spela, och låte dem snart finna sådana freander, som härill äro b: gwämslge: det woro wis eligen et malalös Patriotiskt stor-werks styck, om sådan herer sedan luntt så: ta lias och wisshet uti wärd händer, och berättat at 1000 tunnor wäl bärgad spannemål staplat til en högd af 30 a 40 fot, har skadelöst sig hållit uti en endaste het sommar, då skulle den singaste bonde wisra sin långa tunna Innantill wäl,

5
flyta och täppa henne, och åtminstone slipa låta den såd, som han till utsåde ämnat, spela
fatta honom med omskylling och taga honom stort rum bort.

Jag har hört säga, ja och böga Herrar säga i denne saken så här: Man utbreder en fin
filles nåsduk på en frisk och lefvande sådes-binge, så skal man så se, om man ger noga och
at häscuten skal röra sig, hvilket intyggar, at den, så länge den är lifvagtig kräver sig andertum,
illa som man ser samma såd då några korn läggas i et glas wata, alla hawwa en eller två
blådrot, om de äro qwicka, eljest aldeles intet: stränges nu och stränges detta andertum, at det blir
för snått, så måste såden bli qwad, liksom list uti en insid, då wår HEMRE lägger låd på
den byttan, ändock sön är många tusende gånger sörre än hela siffe-stocken. De säga, at man
sörst skal infodra suggilliga Trögärdes-mästares intygande, om de kunna bewara sina fröen kof-
wande uti klifrade the-dosor, som woro underligt, hålft wåra bönder, som hawwa rågblandat
hwete, sättta det uti långa tilltäpta standtunnor, der rågen förgås: Men hwet:et intet, efter det
så länge. De säga, at man ej wet jordgropars råtta lynde, och hwad influer de hawwa på
såden till des dolda respiratlon och andedrägt. Lustpumpen, säga de, kunde och här uti litet
såga, ja om han och woro omskapad, at jago wäder in i skålet för at draga ut: Så kunde och
uti stora bouteiller wäl kofade, något rönas; ändock der icke är sådan tryckning som, der 1000
tunnor präsa hwarannan.

Detta och ganska mycket mer har jag hört sägas: Men sagta för mig sili har jag tänkt:
Dese Herrar tarjwa en starkare tro, och, kan se, djupare insigt. Emedertid skudfar saken uti
det aldrawigtigaste, så länge sådana hållbar steta emot, så går det icke fort, ej en gång uti öre
brantaste backa: GUD gifwe at ojäfsagliga wissheten snarast måtte frambruta, och och wåre rjet-
kommande till osjälisg bättnad!

Emedan nu detta wigtigaste och bästa ännu baltar uti mängas sinnen, woro håst at Du-
hamels råd med blåsballgar eller det, som mindre kostar med tryckande luft-pumpar, gjorde
måstan, som wattu-pumpar estersölgdes: är det ej så fördelagtigt, som det förra, så året dock i
allas sinnen än i denna dag mycket lifligare och wisfare, och får snarare dem, som sölia, ända
än till des det förra blir en afstord sak. Men ända är och här all förunderligt, at man ej hört
utaf, det andra nationer, som Holländare etc. (de der ha groewa Magaziner, köpa up uti god
tid, skapla, lägga tillsammans, och ofta sälja med gräflig profit, ja och åt dem, som de fört köpt
utaf:) at de gripit till sådana förslager, som tyckas wara omöjligeligen de bästa. Det måtte
Högsta Försynen sili hålla sin hand för ögonen på folket, till Hans råtta tid kommer, at han
med magt wil et sakt wäl, då skapar Han sådana män uti et Rike, som andas myndighet
drift och trefnad, och all måtte då gå fort, lätt och wigt til Rikets största upkomst och framma-
Doch, gifwe GUD! at den gyllende tiden nu woro för dören, at wårt tarfliga Swertige kunge
lysta up busiwudet och litet igen en gång toxa öfwer de andra!

Meteorologiske Observationer.

Jan.	Kl. 8. f. m.			Kl. 2. e. m.			Kl. 9. e. m.		
	Bar.	Therm.	wind. wädl.	Bar.	Therm.	wind. wädl.	Bar.	Therm.	wind. wädl.
10	25:55	0.	NW. 1 musit.	25:40	0.	NW. 1 musit.	25:30	2.ö.	2 musit.
11	25:15	2.ö.	N. 1 snögl.	25:15	3.ö.	N. 7 ström.	25:30	3.u.	- flart.
12	25:65	5.u.	NW. - flart.	25:70	6.u.	NW. - flart.	25:78	7.u.	1 flart.
13	25:78	7.u.	NW. - ström	25:78	5.u.	NW. 1 flart.	25:70	8.u.	- flart.
14	25:88	10.u.	NW. - flart.	25:88	7.u.	NW. - flart.	25:88	9.u.	- flart.
15	25:47	2.u.	W. 3 musit.	25:30	2.ö.	W. 3 musit.	25:11	2.ö.	1 flart.
16	24:98	0.	Ö. 1 snö.	24:35	2.ö.	Ö. - snögl.	24:65	2.ö.	2 flart.

D. 14 Första Dw. Kl. 3 f. m.